

If undeliverable return to: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE" 1951 W. 22nd Place, CHICAGO, ILL. Return Postage Guaranteed. The largest Slovenian Weekly in the United States of America. Issued every Wednesday. Subscription price: For members, yearly, \$0.96 For nonmembers, \$2.00 Foreign Countries, \$3.00 Telephone: Canal 2487

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON JUNE 22, 1918.

No. 20.—Štev. 20.

Chicago, Ill., 19. maja (May), 1920.

Leto VI. Volume VI.

Največji slovenski tednik v Združenih državah. Izhaja vsako sredo. Naročnina: Za člana, na leto... \$0.96 Za nečlane... \$2.00 Za inozemstvo... \$3.00 NASLOV: redništva in upravnništva: 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill. Telefon: Canal 2487

POROČILO O MINULIH IZGREDIH V LJUBLJANI.

Nedavnost smo pričeli na tem mestu kratko vest o veliki vstaji v Ljubljani, katero so vzporedili komunisti pod vodstvom zloglasnega agitatorja Golouh-a. O tej krvavi vstaji poročila ljubljanski "Slovenec" sedaj sledeče:

"24. aprila so komunisti proglasili splošno politično stavko. Razposlali so svoje agitatorje celo med vojaštvo, se vrgli z oklic na delavstvo vseh obratov.

Kljub naredbi deželne vlade, da so vsa zborovanja pod vedrino nehom in vsi obhodi prepovedani, so pozvali komunisti svoje pristaše, da se zberejo pri tramvajski remizi (v Vodmatu) in odkorakajo tam pred palačo deželne vlade.

Okrog osmih zjutraj so se začeli zbirati pri tramvajski remizi stavkoječi, pridružila se jim je množica radovednežev, tako da se je zbralo krog 3000 ljudi, ki so se začeli pomikati po Zaloški cesti proti središču mesta. Ker je varnostna mestna oblast hotela prihraniti prebivalstvu izgredne, s katerimi so grozili komunisti, in se izogniti vsakim žrtvam, je dala po 20 orožnikov in stražnikov zapreti cesto. Množica je mirno obstala, ljudje niso vedeli, kaj naj počnejo in treznejši so govorili, naj se razidejo po domovih.

Tedaj so začeli begati množico agitatorji, večinoma mlajši štrajkoječi: "Naprej! Česa se bojite? Ženske naprej, v nje ne bodo streljali!" Gruča nahujskanih žensk je napolnila napol prazni prostor med množico in stražnim kordonom in je pritisnila na orožnike. Tačas so polagoma prihajale nove gručice ljudi iz mesta, večina radovednežev, in so se ustavile za hrbtno kordona. Množica, stoječa med remizo in kordonom, je udrla po stranski poti ob Ljubljani, proti mestu. Imela je prosto pot pred seboj, nihče je ni oviral, mogla bi iti v mesto. Komunistični agitatorji in zaupniki so pa nahujskali množico, naj obkoli orožništvo, ga napade in razoroži. Zapeljani ljudje so šli od spredaj na Zaloško cesto in tako je stal kordon obkoljen od razkačenih ljudi. Mirno je stala straža, puške ob nogi; komunisti so jim najprej prigovarjali, naj potegnejo z njimi, naj jim pomagajo vreči vlado itd. Stražniki so ostali mirni. Še vedno je bil čas, da bi ljudje neovirano odšli proti mestu.

Takrat sta pa iz vrst komunistov padla dva strela iz revolverja na stražo. Komendant orožnikov je dobil krogeljo v nogo, drugi orožnik je omahnil v vrat zadet od strela. Orožniki so oddali v samobrambi več salv v zrak; ko so pa nahujskane vrste kljub temu pritiskale, so padli strelji v gnečo. Nastal je divji beg na vse strani, potem grobna tišina, katero so motili kriki ubogih ranjencev, ki so padli kot žrtve komunističnih hujskačev. Mrtvih je obeležalo deset, devet moških in en otrok, ranjenih, večinoma lahko, je bilo sedemnajst oseb. Iz Leonišča, garnizijske in deželne bolnice je prišla zdravniška pomoč in v naglici so prevezali zdravniki, streljani in usmiljene sestre ranjence. A niti sedaj niso komunisti odnehali. "Naprej! To je ognjeni krst! Pred vlado!" so podžigali ljudi, vodili ženske k mrtvecem in razširjali klipe po maščevanju.

Krogelje niso iskale krivecev. Tu di ni cela množica kriva nesreče, ki se je zgodila. Voditelji komunistov so že cele mesece pripravljali svoje pristaše na ta krvavi dan. Podžigali so jih na upor pro-

ti državi, vladi, veliki večini prebivalstva. Pravi krivci so se poskrili, niso šli pred bajonete. Voditelji so naročili iz Trbovelj skupino rudarjev, ki naj bi tvorila glavno napadalno četo. In izmed teh ubogih ljudi so padli mnogi kot žrtev skritih zločincev.

Mrtvi in ranjeni.

Ob pol 11. dne 24. aprila je bilo v mrtvašnici deželne bolnišnice šest žrtev. Petletno deklico, ki je dobila strel v glavo, je oče odnesel sam domov; enega mrtveca so prenesli v Leonišče, ena žrtev. Strniša iz Gameljnov, je pa umiral. Do 4. popoldne je bilo mogoče dognati, da so mrtvi: 1.) Gorenje Franc, 31 let, strugar v kurilnici drž. železnice, zadet v glavo. 2.) Hočevar Jožef, 5 let. 3.) Segadin Alojzij, delavec, 4.) Sterle, nadpremičar južne železnice. 5.) Toplak, kurjač južne železnice. 6.) Kuhar Alojzij, 31 let, vlakovodja južne železnice. 7.) Rebol, delovodja vevške papirnice. 8.) Strniša, delavec. 9.) Nepoznan trboveljski rudar, star okrog 22 let. — Poleg navedenih sta še dva mrtva.

Ranjeni so bili: Zalaznik Ivan, 56 let, kovač južne železnice. — Hribernik Anton, 24 let, tovarniški delavec. — Škole Martin, 30 let, delavec pivovarne Union. — Arnshek Franc, 48 let, oženjen, tovarniški delavec pri Samassi. — Ušaj Mirko, 30 let, samec, orožniški narednik. — Kuhar Alojzij, 31 let, oženjen, vlakovodja južne železnice. — Klopčar Ivan, 18 let, samec, delavec pri Pollaku. — Zor Josip, 21 let, samec, mizarski pomočnik pri Binderju. — Kavčič Stefan, 30 let, samec, usnjarski pomočnik pri Mergenthalerju. — Vrhune Peter, 39 let, oženjen, usnjarski pomočnik pri Mergenthalerju. — Židan Anton, 38 let, oženjen, delavec južne železnice. — Hacin Ferdinand, 22 let, oženjen, delavec v tovarni za lep. — Strašek Franc, 24 let, samec, zavirač juž. železnice. — Ladiha Edmund, 18 let, delavec drž. železnice. — Kramar Franc, 26 let, samec, zidar Kranjske stavbinske družbe. — Somrak Leopold, 29 let, samec, zavirač dr. železnice. — Velepčič Ivan, 24 let, samec, delavec pri Pollaku. — Valič Ivan, 33 let, oženjen, kovač juž. železnice. — Tomazič Martin, 20 let, samec, skladničnik pri Tonnesu. — Spreicer Stanislav, 31 let, oženjen, pleškar drž. železnice. — Šolar Leopold, 31 let, oženjen, bivši mizar. — Kastelec Ernest, 19 let, samec, delavec kurilnice juž. železnice.

Uradno poročilo o izgredih.

Ljubljana, 24. aprila. — Danes zjutraj je večja gruča stavkoječih vzljeli prepovedi obdržavanja javnih shodov nameravala zborovati v bližini tramvajске remize na Zaloški cesti in prirediti obhod po mestu, ki ni bil dovoljen. Varnostna oblast je v bližini Leonišča z 20 orožniki in petimi policijskimi stražniki zastavila mesto, da zabrani vkorakanje demonstrantov, po številu kakih 3000 skoraj izključno moških. Demonstrantje so nastopili nasilno, iz njih vrst sta padla 2 strela in ranila dva orožnika in enega civilista. Istočasno so navalili na orožnike, jih obkolili ter hoteli arzoroziti. V tej situaciji je orožništvo uporabilo orožje in oddalo kakih 30 strel, vsled katerih je bilo 10 oseb ubitih in 21 ranjenih. Z izjemo 5-letne deklice, ki jo je neki moški držal v naročju, so bili zadeti sami moški.

Nato se je množica razpršila in se v posameznih gručah podala skozi mesto na prostor pred hotelom "Slon", kjer se je nabrala množica kakih 500 po številu. Zbrano množico je nagovoril komunist Golouh, proklamiral gene-

Iz urada glav. predsednika K. S. K. J.

Pazno zasledujem razmotrivanje za prihodnje glavno zborovanje. Pisal sem pred nedavnim časom in obvestil brata urednika "Glasila", da pod nobenem pogojem ne priobči v listu člankov, vsebujočih žaljivk na enega, ali drugega člana, ali članico. Te sem storil vsled tega, ker pravila Jednote odločno prepovedujejo priobčevanje dopisov žaljive vsebine.

Jaz spoštujem vse člane in članice jednako: List "Glasilu" je last celokupnega članstva, in kot predsednik Jednote ne bom dovolil, da bi se v lastnem listu enega, ali drugega člana, ali članice napadalo, ali poskušalo delati razdor in nezadovoljnost med članstvom. Zato pa naj služijo v pojasnilo in odgovor tele vrstige sestri Dorothy Strniša, članice društva "Marije Magdalene" št. 162 Cleveland, Ohio, na njen dopis pod zaglavjem "Razmotrivanje v prilogi XIV. konvencije, "priobčen v "Glasilu" št. 19:

Cenjena sosestra: — Vi pišete: "Ne dajte zastopstva vašega društva kakemu glavnemu odborniku, ker s pomočjo glavnih odbornikov ne bomo nikdar dobile svoje pravice."

Najprvo naj omenim, da glavni odborniki ne morejo biti zastopniki krajevnih društev. Če pooblasti eno, ali drugo društvo tega, ali onega glavnega odbornika, ta odbornik zamore le pripočiti ono, kar mu je društvo sporočilo. Pri glasovanju pa nima več, kako EN glas; potem pa naj že glasuje kot zastopnik dotičnega društva, ali pa kot glavni odbornik Jednote.

Drugič, kar se pa tiče vaše opazke, da z glavnim odborom Jednote ne bodo ženska društva dosegla enakopravnosti vam povem, da se jako motite. Večina glavnega odbora se je izrekla pri zadnji konvenciji za žensko enakopravnost. Ravno tako se je iz-

ralno stavko v permanenci, pozval ljudi, naj se mirno razidejo in izjavil, da prevzame vso odgovornost stavkovni odbor.

Koga napadajo komunisti.

Ko so ležali danes zjutraj na Zaloški cesti mrtvi in ranjeni, je g. konsistorijalni svetnik Janez Kalan prišel iz Leonišča podeljevati umirajočim zakrament sv. olja. Več komunistov in žensk ga je napadlo, ko se sklanjal nad umirajočim možem in ga obsulo s pskovkami: "Kaj delaš tu? Ubijte ga!..." Začeli so ga biti s pestmi, neka ženska ga je s palico udarila po glavi, da mu je kri oblila tilnik. Kričala je: "Štirinajst let nisem bila pri spovedi, dvanaest let nisem bila v cerkvi in ne pojdem nikdar več." G. svetnik je omahnil, ne da bi se branil, na tla in tolpa bi ga bila še tepla, da se ni zdravnik g. dr. Kraje potegnil zanj in ga dal prenesti v Leonišče. Usmiljene sestre, ki so obvezovale ranjence, je par kreatur opljuvalo in obkladalo s priimki, ki so v rabi za propale ženske. Komunisti so hoteli napasti tudi dr. Kraje, ki je prihitel, da nudi zdravniško pomoč ranjencem. Razdivjanim ljudem ni mogoče zameriti, saj sami ne vedo, kaj delajo. Teško odgovornost nosijo oni, ki so jih tega učili in jim izrgali iz duš vsako plemenito misel.

POGREB LJUBLJANSKIH ŽRTEV.

27. aprila ob 11. uri dopoldne so pokopali Alojzija Sagadina.

rekel glavni odbor Jednote pri tej dne 18. januarja l. 1918 za žensko enakopravnost ter je odobrili v ta namen potrebno resolucijo, ki je bila potem predložena vsemu članstvu v odglasovanje. Torej ne predbacivajte glavnemu odboru Jednote, da je proti ženski enakopravnosti. Toda kakor razvidno iz minulega splošnega glasovanja o ženski enakopravnosti, so bila ženska društva sama kriva, da je glasovanje propadlo, kajti 13 ženskih društev se glasovanja sploh ni vdeležilo, in med temi je bilo tudi društvo Marije Magdalene, katerega ste vi članica.

Jaz sem bil in sem še danes za žensko enakopravnost, tako je tudi ostali odbor Jednote. Treba pa je, da baš članice ženskih društev pokažejo, in upam, da bodo sedaj pokazale, da so za to.

Na vašo opazko radi lastne tiskarne vam omenjam tole: Glavni odbor Jednote je prinesel to stvar pred članstvo z dobrim namenom: Če bo članstvo uvidelo, da bi bila lastna tiskarna Jednote v korist, naj nadvlada razsodba članstva; ako se pa članstvo izreče proti lastni tiskarni, bo ravno tako dobro. Nikakor pa ni lepo in tudi ni prav, da bi se potem Jednotinega "Glasila" delalo reklamno za Nemanjevo "štalo". S takimi izrazi se dela le nemir med članstvom. Zaradi tega vse cenj. člani in članice K. S. K. J. še enkrat prosim, da v bodoče opustite take izraze, ter razmotrivajte le o tem, kar je v korist in napredek Jednote. — "Glasilu" Jednote je za napredek Jednotinega stanja, ne pa za uganjanje šal, napadov in drugih neumnih stvari. — Upam torej, da se bo to v bodoče vpoštevalo.

S sobratskim pozdravom

Josip Sitar.

Predsednik K. S. K. Jednote. Joliet, Ill., dne 16. maja 1920.

Popoldne so od 1. do 5. pokopali pet žrtev; osemletno deklico Marijo Hočevar; hčerko sprevodniča južne železnice Damjana Hočevarja; za to Frana Sterleta, nadpremičar južne železnice; Mihaela Kušarja, vlakovodjo južne železnice; Pavla Rebolja, delovodjo in Frana Gorenjca, strugarja južne železnice. Od 2. popoldne je tvorila številna, tisočglava množica žalni špalir od mrtvašnice in daleč po Martinovi cesti. Pogreb so se udeležili samo sorodniki in znanci. Le pri Kuharjevem pogrebu so vsi železničarji priredili žalni sprevod. Vlada je skupen in svečan pogreb zabranila in odklonila tozadevno prošnjo deputacije socialno-demokratske stranke. Pogrebi posameznih žrtev so se izvršili mirno, tiho in brez vsakega incidenta.

Jugoslavija odobrila mirovne pogodbe. — Obsedno stanje v Vojvodini.

Washington, D. C. 11. maja. — (Po inform. bironju SHS.) — Regent Aleksander je 6. maja podpisal dekret, s katerim se ratificirajo mirovne pogodbe z Nemčijo, Avstrijo in Bolgarsko. Vest v inozemstvu, da vsled štrajkov funkcionira vojno sodišče v Jugoslaviji, ne odgovarjajo resnici. Vojno stanje je le v Vojvodini, kjer je bilo potrebno radi gibanja madžarskih iredentistov.

NE POZABITE LEPIH NAGRAD K. S. K. JEDNOTE!

Nemci poraženi pri volitvah.

Gdansko. V onih okrajih iztočne Prusije in Pomoranskega, ki so bili na podlagi versailske pogodbe prideleni Poljski, so se te dni vršile volitve v državno zbornico. Na veliko razočaranje je pri teh volitvah zmagala poljska demokratska stranka. Izmed 18 skupnih poslancev so bili izvoljeni samo trije Nemci.

Nemški parniki ne bodo vozili v inozemstvo.

Perlin. — List "Boersen Courier" prinaša vest, da je nemška vlada odpoklicala domov vse parnike, ki plujejo pod nemško zastavo. Ti parniki ne bodo naprej več opravljali službe po tujemskih pristaniščih, ker jih Nemčija nujno potrebuje za domačo trgovino.

Resignacija italijanskega ministrstva.

Rim, 12. maja. — Italijansko ministrstvo, kateremu je načel ministroski predsednik Nitti je resigniralo. Sklep za resignacijo je nastal, ko je zbornica sprejela z 193 proti 112 glasovi predloga socialistov glede pošte in brzojava. Predsednik Nitti je zahteval, da se predlogo ovrže. Ljudska stranka je volila s socialisti.

Italijani zapuščajo Albanijo.

London, 13. maja. — Tukajšnjemu listu "Exchange" Telegraph se iz Rima poroča, da bodo italijanske čete v kratkem zapustile celo Albanijo, izvzemši Avlone.

To poročilo je v zvezi z rešitvijo jadranskega vprašanja ki se vrši med Italijo in Jugoslavijo. Izpraznitev albanskega ozemlja po italijanskih četah je bila ena izmed glavnih zahtev od strani Jugoslovanov pri uravnavi mej.

Švica pristopila k Ligi narodov.

Ženeva, 17. maja. — Povodom pristopa švicarske republike k Ligi narodov se je vršilo te dni po celi državi splošno glasovanje. Za pristop je bilo oddanih 414,600 glasov, proti pa 320,880. Pristaši Lige narodov so torej zmagali z 93720 glasovi večine.

Nova določba za poštnino časnikov.

Dne 4. maja t. l. se je vršila v Washingtonu, D. C. konferenca poštnege zborničnega odseka, kjer se je debatiralo o Fess-ovi predlogi za znižanje poštnine II. razreda za razne časnike za leto 1920, 1921 in 1922. Predloga Fessa je bila odklonjena. Z 9 proti 6 glasovi je bil sprejet zakonski načrt kongresnika Madden iz Illinoisa, da naj znaša II. razredna poštnina časnikov poldrugi (1½) pri funtu za četvrt strani; za strani oglasov pa od od 1½ e da 5½ e pri funtu. Pri tem se ne bo nič oziralo na cone, oziroma razdaljo, kamor je list naslovljen.

Čuden vzrok samomora.

Cedar Rapids, Ia. — Dne 12. t. m. je policija potegnila iz vode truplo samorilec John Pechine, ki se je utopil dne 6. maja. V njegovem žepu se je našlo listek s pojasnilom, čemu je dotičnik izvršil samomor. V smrt ga je vlekel vzrok, ker ga je sleherni zasmehoval.

Gradba velike tovarne v Waukeganu.

Chicaški listi poročajo, da je družba "The Public Service Co. of Ill." kupila blizu Waukegana 85 akrov obsegajoče zemljišče, na katerem namerava sezidati velikansko električno tovarno, ki bo veljala \$6,000,000.

Mirovna resolucija.

Washington, D. C. 17. maja. — Dasiravno je bila znana Knoxova mirovna resolucija sprejeta dne 15. t. m. v senatski zbornici z 43 proti 38 glasovi, je danes malo upanja, da stopi uveljavja proglastitve miru z Nemčijo in Avstrijo v svojo moč.

Ker te resolucije predsednik Wilson ne odobrava, jo bo vsled tega vetiral. Vsled nesporazuma med republikanskimi in demokratskimi kongresniki ter senatorji, sploh ni pričakovati da bo ta resolucija pri ponovnem glasovanju v obeh zbornicah prodrla, ali da bo potrjena z dvotretjinsko večino glasov.

Kako misli newyorški sodnik o prohibiciji.

New York, N. Y. 13. maja. — Ko je sodnik Charles C. Nott obdobil danes morileca Frank Murray-a na 14 let zapore v ječi, je pri tem navajal vzroke, čemu se število zločincev vedno množi. temu je kriva nasilna prohibicija koje posledice so, da newyorški gostilničarji skrivoma prodajajo čez mero vsakovrstno opojno pijačo.

Današnja prohibicijska postava ni na mestu. Vsak pošten državljan, ki spoštuje zakone se je dobro zavedal kdaj in koliko sme piti, danes se mu pa to pravico krati, ker ne more dobiti poštenega okrepčila. Med tem so pa gostilne niervrednežem in zločincem na stečaj odprte, kjer leti lahko dobijo pijačo, kolikor hočejo in še več. To ni pravilno.

Debsova kandidatura za predsednika.

New York, N. Y. 13. maja. — Danes je bil na tu se yršči narodni konvenciji socialistov v vzlikom nominiran za predsedniškega kandidata Eugene V. Debs, ki je znan pod štev. 2253 v zveznem zaporu; za podpredsednišk. kandidata je bil nominiran Seymour Stedman iz Chicaga in sicer namesto Mrs Kate Richards O'Hare, ki sedi tudi v državnem zaporu vsled kršitve špijonažne postave.

Po končanji nominaciji so zbrani delegatje vzpizorili Debsu burno demonstracijo ter ovacij, ki je trajala celih 21 minut. Korakali so drug za drugim po dvorani in klicali: "Debs," "Debs," "Debs." — "Mi hočemo Debsa!"

Priseljevanje inozemcev narašča.

New York, N. Y. 13. maja. — Priseljevanje inozemcev v New York je zadnji čas tako naraslo, da prekaša število novodošlecev za trikrat število onih, ki se vračajo v staro domovino. Minuli teden je dospelo v New York 12,874 inozemcev, opotovalo jih je pa od tukaj samo 4310.

Cela mestna uprava v ženskih rokah.

Cheyenne, Wyo. 12. maja. — Mesto Jackson, Wyo. je gotovo edino na celem svetu, kojega uprava je popolnoma v ženskih rokah. Pri večerajšnjih volitvah za župana in občinski odbor so zmagale same ženske.

Pomanjkanje stanovanj v Toledo Ohio.

Ker nastaja v mestu Toledo, Ohio, izredno veliko pomanjkanje stanovanj, izdeluje župan Schreiber načrt, za gradbo posebnega predmestja s samimi šotori. Za bivanje v šotorih tekem poletja se je prijavilo že na stotine družin.

Razmotrivanja v prilog XIV. konvencije.

DOPIŠNIKOM V BLAGOHOTNO UVAŽANJE.

Vsakoga člana, (ico), ki se namerava udeležiti, ali poslati razmotrivanja v prilog XIV. konvencije prosimo, da naj navede pri dopisu (razmotrivanju) svoje POLNO IME in številko društva, h kojemu spada; drugače ne bomo na noben način razmotrivanja obelodanili.

Komur je v resnici mar, da kaj koristnega napiše za K. S. K. J., se ni treba skrivati za kulise, ali sramovati svojega imena v javnosti; pač bi moral biti dotičnik še ponosen na to. — Toliko v blagohotno uvaževanje raznim dopisnikom!

UREDNIŠTVO.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA K. S. K. J.

Med razmotrivanji v prilog 14. konvencije sem opazil da je prišla igrati glavno vlogo "Ženska enakopravnost". Bojim se pa, če se bo z razpravami radi ženske enakopravnosti nadaljevalo, kakor se je pričelo, dovedlo nas bo to v zelo neprijetno strankastvo, ki bi rodilo slabe posledice za K. S. K. Jednoto. Vsi tedaj si stežem v dolžnost, da napišem v prilog temu par vrstic.

Že spčetka, ko sem uradno naznanil pričetek in otvoritev časa za razmotrivanje točk k zboljšanju Jednote, prošil sem, da naj se vsakteri poslužuje dostojnih izrazov pri razpravah; prošil sem, da naj se piše v lepem dostojnem tonu. Ravno tako je pisal in prošil sbrat urednik "Glasila" potem listnice uredništva. Toda vkljub vsem prošnjam se od tedna do tedna nahajajo med razmotrivanji čimdalje bolj pikri, zbadljivi in žaljivi izrazi. Zakaj to? Saj se vendar da vsaka stvar lepim, mirnim in dostojnim potom izraziti. Po čemu rabiti ravno žaljive in nedostojne izraze?

V kolikor se tiče "ŽENSKÉ ENAKOPRAVNOSTI" je po mojem mnenju sploh nespametno tratiti čas in rabiti prostor za to v listu. Ženska društva naše dične Jednote so na vsak način opravičena do reprezentacije pri konvenciji potom svojih lastnih zastopnic. Zakaj toliko oporekaja? Čemu nasprotovati ženskim društvom in jim odrekati pravice, do katerih so opravičene? Jednota šteje 31 ženskih društev s šestimi števili članic. Ženskim društvom pripada velika mera kredita za lep napredek pri Jednoti. Ženska društva zaslužijo priznanje za njih trud in marljivo delovanje in naraščanje Jednote. Ženska društva plačujejo ascesmente kakor moška društva, plačujejo mesečne prispevke za upravne stroške ravno tako kakor moška društva; prispevajo v blagajno za pokritje konvencijskih stroškov ravno tako kakor moška društva. Pri ženskih društvih imamo ravno tako dobre, večje in delujoče urednice kakor pri moških društvih. Z eno besedo: "Ženske imajo iste dolžnosti, kakor moška društva", toda pravice nimajo istih. Če pa hočemo biti pravični, je po mojem mnenju potrebno, da ženska društva, dokler imajo iste obveznosti in iste dolžnosti, kakor moška društva, naj imajo tudi iste pravice. Po mojem prepričanju so ženska društva do "enakopravnosti" popolnoma opravičena. Priporočam sem to že pri zadnjih dveh konvencijah, priporočam cenjenemu članstvu zopet sedaj in bom to priporočal pri prihodnji konvenciji. Naj se da ženskim društvom pravice, katere zahtevajo in do katerih so opravičene. Če tega ne storimo, se ne moremo nazivati "bratska organizacija". Če se hočemo nazivati bratje in sestre, treba je, da se da vsem enake pravice, ne pa enemu jih dajati, drugemu pa jih oporekati. In ker se bo pri prihodnji konvenciji obhajala 25 letnica K. S. K. Jednote, pokazimo ravno pri tej priliki, da spoštujemo in čislamo ženska društva. Naj se jim ob praznovanju 25letnice Jednote prizna enakopravnost.

Ako se ženskim društvom ne da enakopravnosti, se bojim, da bodo ta društva izgubila veselje do delovanja za napredek Jednote. Izgubila bodo zaupanje v Jednoto. Kaj takega bi pa bilo nepopisljiva škoda za Jednoto.

Prihodnja konvencija naj odberi ENAKOPRAVNOST ženskih društev in jim naj tako prizna pravice, do katerih so opravičena.

Z bratskim pozdravom
Josip Zalar, gl. tajnik.

XXV.

San Bernardino, Calif.

Razmotrivanja v prilog 14. konvencije je v resnici zanimivo ko ga čitam. Bratje člani, kakor tudi sestre članice se dokaj pridno oglašajo z raznovrstnimi točkami v teh predalih "Glasila". Pa vseeno, pravim tudi jaz, da je zanimanje za XIV. konvencijo še premalo. Morda je temu vzrok to, da tisti, ki je najbolj zmožen za dopisovanje ali za razmotrivanja o kakih veliki in krepki stvari za napredek naše Jednote in vsega članstva — ne mara žrtvovati nekaj minut za to prekorišno stvar.

Vsako krajevno društvo bi moralo na svojih sejah sedaj pred konvencijo sestaviti kaj krepkega in tehtnega v korist in napredek Jednote ter članstva, ter poslati te nasvete "Glasilu" v priobčitev na tem mestu. Več glav ima vedno večjo zmožnost. Posebno ona društva, ki mislijo, da jim ne bo mogoče poslati delegata na prih. konvencijo bi se morala posebno posluževati te lepe priložnosti in izraziti svoje mnenje o eni, ali drugi točki v korist Jednote in članstva.

Moj namen je tukaj izpregovoriti o ženski enakopravnosti. Pri naši Jednoti so se ženske že v velikih slučajih izkazale, da imajo zmožnost tudi za še kaj drugega — izven kuhinje.

Da je ženska samo za kuhinjo ter hišna opravila, to je že precej zastarelo naziranje. Čas bi že bil torej, da bi to idejo nekateri moški opustili. Dandanes potrebujemo krepkih, novih in zdravih idej; čemu bi morala torej stati baš kuhinja na potu ženski enakopravnosti pri K. S. K. Jednoti? Jaz resnično ne vidim pravega in tehtnega vzroka, zakaj je toliko članov pri naši Jednoti ki so sovražniki ženske enakopravnosti, za kojo pravico se naše sestre že toliko časa borijo in katera jim po vsej pravici ter resničnosti pripada.

Zavedati bi se že morali, da našim sosestram s tem precej krivice delamo in da jih imamo nekako za pristranske pri Jednoti.

Brezdvomno, da se naše članice radi tega čutijo užaljene, ker se jih tako malo ceni ter vpošteva pri Jednoti.

Če se zahteva od njih, da plačujejo ene in iste prispevke ali ascesmente kot moški, jim pripadajo torej tudi ene in iste pravice pri Jednoti kot jih imajo moški. Ali bi se z žensko enakopravnostjo pri Jednoti kaj nazadovalo? Ali bi bila Jednota s tem kaj oškodovana? Po mojem prepričanju nikakor ne, marveč ravno naobratno, — zakaj jim potem ne damo enakopravnosti?

Ravno sosestram, ali članicam bi moralo iti precejšnje priznanje in zahvala zato, da se K. S. K. Jednota nahaja na visokem stalšču akoravno ni še solventna; pa to menda ni njih krivda? In kakšno zahvalo ter spoštovanje jim izkazujemo zato? — Že večkrat sem slišal, da žena pri hiši tri (3) vogle podpira, mož pa samo — enega. In smelo bi trdil, da se to vrši tudi pri Jednoti. Prez pomoči naših sosester v raznovrstnih ozirih bi bila naša Jednota precej slabotna; zato zaslužijo, da se jih v bodoče malo bolj vpošteva.

Le pogledjmo na njih društva. Kako lepo napredujejo. V številu članstva prekašajo v mnogem naša moška društva. Za izgled vzemimo n. pr. komaj 3 leta staro društvo Marije Magdalene št. 162 v Clevelandu ki ima že 213 (dvesto trinajst) članic. To društvo ima tudi že močno bolniško blagajno in najlepšo ter najdražjo zastavo izmed vseh drugih društev. In takih društev je menda še več? — Kakor so se ženske že večkrat tudi same izrazile v svojih dopisih, tudi jaz tukaj ponavljam tole: Če so ženske zmožne tehtno in pravilno voditi tako velika društva, se bo gotovo med njimi tudi našla sposobna članica, da bo svoje društvo pravilno zastopala na konvenciji. Zato je želeti, da bi delegatje prihodnje konvencije

točko o ženski enakopravnosti ter njih pravic pri Jednoti tozadevno v prilog ženskih društev rešili. Samo s tem bi se že precejšen korak storil v napredu in izboljšanju K. S. K. Jednote, ker naše sestre (žene in dekleta) bodo nedvomno s podvojnimi močmi še bolj delovale za vsestranski napredek naše podporne organizacije.

To je mišljenje radi ženske enakopravnosti pri naši Jednoti. — mladeniča — komur je ljuba resnica ter pravica. Zato upajmo, da bo veljalo leto 1920 v naši zgodovini, da se je v njem podpisala deklaracija ženske enakopravnosti pri K. S. K. J.

Frank Sterbentz,
član dr. št. 3.

XXVI.

Čedalje bolj se bliža glavno zborovanje naše slavne K. S. K. Jednote, katero bi moralo biti bolj zanimivo kakor še kdaj kako izza obstanka naše podporne organizacije.

Zakaj? To je vsakemu članu gotovo dobro znano, ne da bi tukaj zdaj razpravljali o tem kar bi vzelo preveč časa in prostora. Ker imamo svoje "Glasilo" in se je že pričelo razpravljati potom "Glasila" o predlogih za dobrobit Jednote, oziroma vsega članstva, tako je tudi naše društvo sv. Cir. in Met. št. 90 na redni mesečni seji o tem govorilo in razpravljalo in prišlo do zaključka, da tudi naše društvo izrazi potom "Glasila" svoje mnenje, katero po našem prepričanju bi ne bilo v škodo, ampak v dobrobit celokupnemu članstvu; za kar tudi mislimo, da nam bo vsak nepristranski član in članica pritrtil, ako le ne gleda samo za svoj žep. Posebno pa pričakujemo od prihodnjih sbratov delegatov na XIV. zborovanju, da se bodo ozirali na željo večine članstva, ne pa na posameznega, morebitnega veljaka.

Kar naša slavna Jednota potrebuje, je varčevanje v vsakem oziru kjerkoli je mogoče; torej naše društvo priporoča in predlaga:

Prvič. Ker "Glasilo" ne donša nobenega dobička, nego izgubo in dosti brezpotrebni stroškov za Jednoto, zakaj bi se, ako že moramo imeti svoje Glasilo, ne tiskalo isto tam, kjer ima Jednota svoj glavni urad; vsakdo kdor ni sebičen, nam bo gotovo pritrtil, da v tem oziru se bi precej prihranilo. Torej "Glasilo" bi se moralo tiskati v Jolietu, kjer je sedež Jednote, gotovo je tam kakka tiskarna, da prevzame ta posel.

Nikakor pa nismo zato, da bi si omislili svoje tiskarno še za sedaj ne, vsaj tako dolgo ne, dokler ne bo Jednota solventna.

Nadalje nam se zdi, da "Glasilo" prinaša preveč nedruštvenih, pa premalo društvenih, oziroma Jednotinih novic, kar bi moralo biti po pravilih ravno obratno; torej "Glasilo" naj po možnosti opusti nedruštvene in druge stvari, katere neustavna, ker to je brez potrebe, ker naše "Glasilo" je tednik in pri tako slabi poštni zvezi kakor je sedaj — kdor se ukvarja namreč s kakšno politiko — gotovo ne bo čakal osem do deset dni, da bi izvedel take novice iz svojega glasila. Torej "Glasilo" naj zastopa edino to, zakar je namenjeno.

Drugič. Vsa glavna zborovanja naj bi se vršila v Jolietu v Jednotinem domu. Zakaj pa imamo svoj dom? Čemu plačevati vozne stroške od mesta do mesta? Zmiraj so ogromni stroški za Jednoto, oziroma članstvo v zvezi z glavnim zborovanjem. Čemu to brez potrebe posebno sedaj, ko so vsa mesta eno kakor drugo. Mislimo namreč "suho". Torej pričakujemo, da se bodo glavni zborovalci na konvenciji tudi na to ozirali in pri tem precej brezpotrebni stroškov članstvu prihranili. Ne bodite nasprotni, češ: "Samo da gremo ven iz Jolietu. Pomislite, da je glavni urad tam in vse knjige in celo uradovanje, torej se najlažje vse tam pregleda in se z manjšimi stroški zborovanje izvrši."

Tretjič. Za glavna zborovanja naj bi Jednota plačala delegatov vse stroške, ker ravno za ta našin bi morala biti vsa društva zastopana tedaj ko se delajo postave. Gotovo je tudi pri malih društvih sposobnih mož, da bi lahko zastopali društvo na zborovanju, kar pa sedaj ni mogoče iz finančnih ozirav. Sedaj bo pa morebiti kateri iz med sbratov od društva, katero ima dosti članov temu nasprotoval! Vsem tistim članom bodi že tukaj naprej gotovo znano,

da za ta namen bi bilo treba posebnega sklada, za kar naj bi se razpisal poseben ascesment na vsakega člana; ravno tako na člana pri malem društvu kakor pri velikem. Pomnite, na člana, ne na društvo. Seveda, ako gledate koliko bi velika društva v ta sklad plačala, ali tudi pomnite, da o opravičena do več zastopnikov. Torej dragi brat, tebe pri velikem društvu ne bi stalo nič več kakor mene pri malem.

Seveda kakor zgoraj vidite, nismo omenili naših sosester članic ali ženskih društev, ker članice nimajo pravice pošiljati zastopnic na glavna zborovanja, tako tudi ne bi bilo pravično, da bi morale one plačati ta posebni ascesment. Da bi dali tudi njim to pravico, ne mislimo jih siliti, ker za to, kakor znano je bilo že splošno glasovanje in večina ravno ženskih društev se je izrekla proti temu, in ker so se same zato izrekle, potem je gotovo tako prav.

Nadalje kakor je razvidno iz sedanjega poslovanja Jednote, se močno dela na to, da se kar največ mladih članov in članic pridobi in se poslužuje vsakojakih pripomočkov in nagrad v ta namen. To je dobro in hvale vredno, ali ob enem se pa pozabi na nas, dolgoletne in stare člane, same da se novi član dobi, stari pa ko je že leta in leta držal društvo in plačeval svoje mesečne prispevke, se pa zmiraj bolj odkladi tako, da ne more več vzdrževati in mora pustiti društvo in Jednoto. To ni bratsko, ako je mladi član vreden besede brat, mora biti tudi stari. Torej bi bilo dobro tudi o tem oziru kako napraviti da se ne bi stari člani in članice zmiraj bolj odkladi.

Z bratskim pozdravom vsemu članstvu K. S. K. Jednote.

Društveni odbor:
Martin Derganc, predsednik.
Frank Kompare, tajnik.
Anton Krajevca, zastopnik.

Opomba uredništva: — Glede zborovanja o Jednotinem domu Vam omenjamo, da je dvorana tako neprikladna ter majhna, da se ne more v lastni dvorani vršiti konvencija. Niti za polovico delegatov bi ne bilo prostora v Jednotini dvorani. Vsi tedaj se tudi XIV (prih.) konvencija ne bo mogla vršiti v tej dvorani, ampak drugje.

Vaša kritika, čemu "Glasilo" ne prinaša več društvenih vesti ter novic je deloma umestna, deloma pa tudi ne. Uredništvo priobči redno vsa taka naznanila kolikor jih prejme. Urednik pa ne more na svojo roko pisati in delati društvenih objav; to je zadeva društva, oziroma odbora. Tudi objave iz glavnega odbora niso vedno na dnevnem redu; istih ne piše urednik. — Kar se pa v preostalem glede dosedanjega gradiva lista tiče, se urednik drži prepisov in določb označenih pod točko 171 Jed. pravil. Ako uredniški članki, svetovne novice, politične vesti, povesti, razprave in starokrajske vesti ne ugaajo v obče čitateljem, bodo o tem izrekli sodbo zbrani delegatje na prihodnji konvenciji, in bodoči urednik se bo moral za naprej po novi določbi ravnati. — Vsem ustreži je pa naravnost — nemogoče.

XXVII.

San Francisco, Cal.

Bliža se 14. konvencija naše K. S. K. Jednote; vsled tega, bi tudi jaz rad svetoval nekatere točke v korist celokupnega članstva. Razmotrivanja na tem mestu čitam z velikim zanimanjem in samo želim, da bi jih bilo še več in vedno bolj umestnih.

Prvič omenjam dopis, oziroma priporočilo sbrata Matt Brozonič-a, tajnika društva št. 163 ki želi, da naj bi se uvedlo pri K. S. K. J. centralno podporo za dolgotrajne bolezni. Popolnoma se strinjam s sbr. Brozoničem; to bi bilo v resnici v korist vsemu članstvu, ker slehernemu izmed nas se lahko pripeti nesreča, da je dalj časa bolan. Taka nesreča je tudi mene zadela še dne 22. oktobra 1918 vsled česar sem bil v špitalu 15 mesecev in 17 dni in še danes nisem popolnoma zdrav. Ter sem nezmožen za kako delo. Preteklo je od tedaj že leto dni, in še danes nisem popolnoma zdrav ter sem nezmožen za vsako delo. Preteklo je od tedaj že leto dni, jaz od istega časa nisem prejel od svojega društva nikake podpore. Seveda, če bi imelo to

društvo to določbo v pravilih, bi mi gotovo podporo plačevalo; po teh pravilih pa ne naravnost in morem nobene pomoči zahtevati. Zatorej jaz apeliram v imenu vseh nesrečnih sbratov na cenjkonvečno zbornico, da naj soglasno potrdijo pravila, da naj Jednota plačuje podporo onim, ki bolehalo nad 6 mesecev, oziroma onim, ki so od svojega društva že vso podporo potegnili.

Kakor znano, ima taka pravila že več drugih slovenskih podp. Jednot; torej bi bilo umestno, da to tudi pri K. S. K. J. uvedemo; to bi bilo v veliko splošno korist, ker bi pristopalo več novih članov. Ali ni vsakdo izmed nas pristopil k društvu, ozir. k Jednoti

da dobi kaj podpore v slučaju nesreče in smrti, ne pa za čast. — Res, bomo morali nekaj več ases. v ta sklad plačevati, pa temu se ne bo nihče branil, ker se bo zavedal, čemu plačuje.

Dalje priporočam delegatom, da na prihodnji konvenciji sprejmejo točko o ženski enakopravnosti.

K sklepu želim gl. zborovalcem največ uspeha in blagoslova božjega. — Oglasil se bom še kaj, ker sedaj imam priliko za pisanje ker se nisem sposoben za delo; imam žalibože samo eno (levo) nogo in nove (umetne) pa še nisem dobil.

John Anziak,
član dr. št. 7.

DRUŠTVENA NAZANILA IN DOPISL.

NAZANILLO.

Iz urada tajnika društva Vitezov sv. Jurija št. 3. K. S. K. Jednote, Joliet, Ill.

Vse one članice imenovanega društva še enkrat opominjam kateri še niste zadostili verskim dolžnostim, oziroma kateri mi še niso spovednih listkov izročili, da naj to storijo najkasneje do nedelje, dne 30. maja t. l. Ker po preteku tega časa bom poslal poročilo s tem takšno, kakoršno mi bo mogoče poslati od strani članov. Ako bi slučajno kateri izmed članov (ice) imel kakšne neugodne posledice vsled tega, naj vse to sam sebi pripiše. Prihodnji mesec junija postavto tudi od nobenega člana in članice ne smem nobenih prispevkov prejeti, ako se ne izkaže s spovednim spričevalom, izjemno le če ima opravičeval vzrok zato. Po tem se bom jaz tudi ravnal; želim pa to in upam, da ne bo pri našem društvu nobenega člana ne članice, kateri bi se temu protivil in ho te to zanemariti.

Pozdrav vsem članom in članicam K. S. K. Jednote.
Joseph Panian, tajnik.

NAZANILLO.

Iz urada tajnika dr. sv. Vida št. 25 KSKJ. Cleveland, O. se članstvu tega društva s tem uradno naznanja, zaradi velikonočne dolžnosti, ali spovedi.

Zaključek velikonočne spovedi je dan 30. maja t. l. in so proeni člani ter članice, da opravijo svojo versko dolžnost kakor zahtevano po pravilih KSK Jednote; glej člen XIV. točka 113 in 121 stran 47, 48, in 49.

Od vsakega člana (ice) se bo zahtevalo spovedni listek in kdor še ni opravil svoje velikonočne dolžnosti je prošni, da to stori do gorinavedenega dne in izroči spovedni listek pri obhajilni mizi ako hoče še ostati član (ica) društva in naše K. S. K. J. še v bodoče.

S bratskim pozdravom
Josip Russ, tajnik.

Smrtna kosa.

Dne 7. maja t. l. je umrl večletni in zvesti član našega društva sv. Jožefa št. 41 K. S. K. J. v Pittsburgh, Pa. sbrat Jos. Krivic s svojimi najlepši dobi, star 30 let. K društvu in Jednoti je spadal že od junija l. 1910. Pokojnik je delal večinoma v premogorovih; l. 1917 je bil poklican v vojaško službo Združenih držav, kjer je pošteno odslužil 6 mesecev.

Rojen je bil naš pok. sbrat v fari Cerklje na Gorenjskem; tukaj zapuščala žalujočo sestro in več drugih sorodnikov; v starem kraju pa mater, dva brata in eno sestro.

Dne 10. maja smo ga spremili k večnemu počitku; pogreb se je vršil s cerkvenimi obredi in sv. mašo zadušnico v naši slovenski cerkvi v Pittsburghu Pa., koje je bil pokojnik tudi več let vnet faran. Peto črno sv. mašo so opravili trije gg. duhovniki. Naravnost, da se je tega pogreba udeležilo tudi številno društvenikov, sorodnikov in prijateljev prerano umrlega. Bodi mu lahka tuja zemlja!

John Bojanc,
tajnik društva.

NAZANILLO.

Iz urada tajnika društva Sv. Alojzija št. 95. KSKJ. v Broughton, Pa., se tem potom naznanja, da bo imelo naše društvo skupno

spoved dne 25. maja po 6. uri zvečer in dne 26. maja ob pol. zjutraj pri sv. maši skupno sv. obhajilo.

Kakor vsakemu znano je naloga slehernega, da opravi svojo versko dolžnost, radi tega prosim članice (ice) našega društva, da se ne izognejo te priložnosti in da se naj polnoštevilno udeležijo skupne spovedi ter sv. obhajila. Pokažemo, da vlada v našem društvu prava bratska ljubezen in sloga. V upanju, da boste vpoštevali to naznanilo, ostajam z bratskim pozdravom

Anton Ipavec, tajnik.

NAZANILLO.

Iz urada društva Sv. Družine št. 136 K. S. K. J. Willard, Wis.

Kakor znano članom omenjenega društva, obhajajo naše društvo letos desetletnico svojega obstanka. Ker nismo mogli minulo sejo določiti (radi premale udeležbe članov) kako in kdaj bi obhajali to desetletnico, se je sklenilo, da naj bi se člani prihodnje seje kolikor mogoče v polnem številu udeležili, ker poleg točke o desetletnici imamo še več drugih društvenih stvari za določiti.

Kot tajnik nagovoril sem že par članov (očetov), naj bi dali svoje otroke vpisati v Mladinski oddelek K. S. K. J. pa se mi je odgovorilo, da sedaj je skoro nemogoče, ker smo tako oddaljeni od zdravnika. Ko sem ponovno pri zadnji seji o tem govoril, oglasil se naš društveni zastopnik sbr. Ignac Česnik, da radi tega naj nobenega ne zadržuje ker on je pripravljen vsakega člana radi tega brezplačno v avtomobilu peljati v Greenwood k zdravniku in tudi nazaj.

Tem potom naj bo izrečena najlepša zahvala sbratu Ig. Česniku. Ti društvenih (oče) pa nikar ne zamudi lepe prilike katera se ti nudi sedaj.

Ludvig Perušek, tajnik.

NAZANILLO IN VABILO.

S tem uljudno naznanjam, da bo priredilo naše društvo "Mar. Čist. Spoč." št. 80 KSKJ., South Chicago, Ill., v nedeljo, dne 23. maja ob 6:30 zvečer zanimivo šaloigro v enem dejanju "Čašica kave" in sicer se vrši ta prireditev v Medoševi dvorani na 95. in Ewing Ave. Po igri bo prosta zabava in ples. Čisti prebitek je namenjen za našo farno cerkev sv. Jurja.

Tem povodom ste prošeni in uljudno vabljeni vsi farani in prijatelji te cerkve, kakor tudi vsa cenj. društva v South Chicagu in okolici, da bi se te prireditve, ozir. veselice udeležili v obilnem številu. Za vašo naklonjenost se vam že vnaprej zahvaljujemo. Za dobro postrežbo bo skrbel društveni in cerkveni odbor.

L. Likovich, tajnica.

VABILO IN NAZANILLO.

Ob priliki petletnice svojega obstanka bode priredilo, žensko društvo "Kraljica Majnika" št. 157 v Sheboygan, Wis. dramatično predstavo "Prvi ples" z obširnimi programom, in sicer 30. maja zvečer v cerkveni dvorani. Iz prijaznosti bode sodelovalo tudi pevsko društvo "Danica". Priporočamo se za obilno udeležbo.

Vstopnina bode samo 25c. Vsem društvenicam pa, katere niso bile na zadnji seji, na znanje, da bode v soboto popoldne in zvečer (29. maja) skupna spoved. V nedeljo (30. maja) pri prvi maši pa skupno obhajilo. Takoj po maši, naj vse pri cerk-

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Ishaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravnništvo: CHICAGO, ILL.
1951 West 22nd Place, Telefon: Canal 2487.Naročnina: \$0.96
Za člana, na leto \$2.00
Za nečlane \$3.00
Za inozemstvoOFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA
Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE: CHICAGO, ILL.
1951 West 22nd Place, Phone: Canal 2487.Subscription price:
For Members, per year \$0.96
For Nonmembers \$2.00
For Foreign Countries \$3.00**Podražanje življenjskih potrebščin od l. 1914 do 1919.**

Pisati dandanes razpravo o draginji tekem zadnjih let je skoraj brezpomenbno, ker je isto skoro vsakdo že sam skušil in občutil. Zanimivo je pač poročilo Narodnega industrijskega konferenčnega odseka, ki je nedavno obelodanilo svoje obširno delo na podlagi tozadevnih investigacij. Označeni odsek je poslal raznim izpraševalnim pododsekom širom držav posebne pole, da se je dognalo za koliko odstotkov so se življenjske potrebšćine v Združenih državah podražile od meseca julija (pričetka vojne) do meseca novembra l. 1919. Na ta vprašanja so odgovorili razni trgovci, posamezne privatne osebe, hišni gospodarji, podjetniki i. t. d. in se je dognalo v tem oziru sledeče uspehe:

Hrana.

Poprečna podrobna cena življenjskih potrebšćin je znašala meseca novembra 1919 za 92 odstotkov več kot v mirnem času pred vojno. Od julija do novembra 1919 so se živila na veliko začudenje podražila samo za 1%. Vseeno je pa cena meseca julija 1919 dosegla svoj višek, meseca avgusta se je napovedovalo ponovno višanje za september, kar se pa ni izvršilo, v oktobru l. 1919 nismo opazili nobene premembe.

Kar se, tiče posameznih vrst blaga in življenjskih potrebšćin so se od novembra 1913 do novembra 1919 iste podražile kakor sledi: sladkor za 131 odstotkov; mast za 129%; moka bela 124%; koruzna 113%; krompir 105%; kruh 104%; rja 102%.

Leta 1919 se je cena sledečemu blagu podražila: čebula za 73%; češplj 64%; kava 55%; rozine 44%; riž 26%; krompir 18%; sladkor 16%; losos riba v kangljah in kurja jajca 14%; surovo maslo 13%; moka 10%; sveža jajca 10%; mleko, sir in slanina 6%; čaj 5%; kruh 4%, in koruzna moka za 2 odstotka.

Tekom l. 1919 so se pa vseeno pocenile sledeče stvari: fižol za 24%; meso konzervirano za 18%; šunka za 4% in svinjetina za 3%.

Stanovanje.

Stanovanjska najemina se je pričela dražiti meseca julija 1919 in novembra in sicer za 8 odst. Od julija 1914 do nov. 1919 so se stanovanja podražila za 38 odstotkov. To poročilo je sestavljeno na podlagi informacij v 156 večjih in manjših mestih.

Obleka.

Od julija 1919 do nov. 1919 se je obleka podražila za 17.5 odst. K tej svoti moramo pa še priložiti prejšnjih 117.5% od julija 1914 tako, da dobimo skupno procentno svoto podražanja obleke 135.

Kurjava in razsvitljava.

Od julija 1919 do nov. 1919 se je kurjava ter razsvitljava podražila za 4 odstotke; premog je poskočil za 5% v ceni. Skupna odstotna svota podražanja kurjave ter razsvitljave od jul. 1914 do nov. 1919 znaša 48 odst. V tem času se je premog podražil kakor sledi: trd premog za peči v večjih kosih za 60%; v malih za 56.6 in mehki premog za 48.3.

To so torej podatki o poprečnem podražanju življenjskih potrebšćin od meseca julija l. 1914 do meseca novembra 1919. Škoda, da oni industrijski odsek ni uvedel še preiskave o draginji od meseca novembra 1919 pa do današnjega dne. Pri tem bi prišel do marsikakega neprijetnega razočaranja, kajti gotova vrsta življenjskih potrebšćin se je baš zadnje mesece podražila za več kot 100 odstotkov. Med temi moramo omenjati v prvi vrsti sladkor, ki velja danes že 30 ali 32c en funt; krompir 10c en funt; nekatere vrste mesa (janjetina) 62c 1 funt. O podražanju obuvala, obleke, klobukov in spodnjega perila pa sploh ne bomo govorili, ker te cene so naravnost že nezasišne in pretirane.

Kdo povzroča tako hudo draginjo? Milijonarski profiterji in oduhuhi. To nam jasno priča sledeči slučaj:

Te dni se vrši v Washingtonu, D. C. investigacija po justičnem departmentu napram ameriškiemu trustu za volno (American Woolen Company) ki je naredil letos prve tri mesece \$19,000,000 čistega dobička. Označena družba je ustanovljena s samo \$1,000,000 kapitala navadnih delnic, pa je naredila v 3 mesecih 19 krat toliko profita! To so oduhuhi! Na podlagi dosedanjega izkazanega dobička bi znašal isti tekem celega leta 1920 \$76,000,000 ali okrog 400 odstotkov. Vsak delničar, ki ima pri tej družbi \$100 investiranih bi dobil \$400 dividendov. Ni torej čuda, da morate danes plačati za navadno obleko \$60.—, \$70.—. Pomislite koliki je delež profitarjskega tovarnarja pri tej svoti; poleg tega pa zaslužijo gotovo tudi trgovci z obleko kakih 25 odstotkov.

Zadevo tega trusta ima naravno justični department v svojih rokah. Morda bo zvezna oblast kaznovala vrhovnega ravnatelja označenega trusta s par sto ali par tisoč dolarjev globe. Dotlečnik se bo pritožil s posredovanjem najboljših advokatov na zadnjo instanco in profitar bo morda pomiloščen. In če tudi plača par stotakov kazni; saj ima v svojem žepu spravljene milijone, katere je na oduhuški način pridobil.

Kake sleparske manipulacije se vrše, baš te dni pri špekulaciji sladkrija, to presega že vse meje. Sladkorja, ki velja danes 32c funt je dovolj v zalogi profitarjev. Neka tvornica čokolade ga je kupila lani 1,300,000 funtov po 13c; zdaj ga pa prodaja na debelo zakonitni špekulantom po 28c torej ima pri vsakem funtu 15c dobička; pri tem bo naredila ona tovarna čistih \$150,000.

Enako se godi tudi s krompirjem, moko ter drugimi važnimi živili.

Vse različne investigacije o sedanjih draginji so le bob ob steno metanje vsled tega, ker nimamo še stroge in prave kazni za profitarje. — Vsakemu dobičkarju naj bi država zaplenila vse premoženje ter ga vstaknila za več let v hudo ječo; ako bi se uveljavil ta način, postopanja s hiženski profitarji, bi cene življenjskih potrebšćin kmalu padle. Živimo pač v — svobodni Ameriki!

Pomanjkanje učiteljev in njih plače.

Marsikdo izmed nas je morda že tarnal: "Škoda, da me niso moji stariši bolj izsolali. Škoda, da nisem naprej študiral. Danes bi bil lahko gospod; imel bi lepo službo in še lepšo plačo! Tako sem pa ali navaden mizar, zidar, kovar i. t. d."

Prijatelj! Motiš se, če tako sodiš. Bodi vesel, da si z rokodelstvom lahko pošteno služiš svoj kruh. Ne misli, da so vsem inteligentnim ali izobraženim osebam pota posejana s samimi dolarji in rožami. — To dejstvo dandanes lahko navajamo po celem širnem svetu in tudi tukaj v Združenih državah. Dandanes se pred vsem plačuje delo pridnih in marljivih rok ne pa izobrazbe. O tem se bomo prepirali z nastopnimi vrsticami.

Dne 1. maja t. l. je priobčil znani tednik "The Literary Digest" obširen članek pod naslovom: "Zanemarjenje našega demokratskega varstva" (Neglecting our Democratic Safeguard). V prvem stolpcu tega članka vidimo sliko nekega 16letnega dečka, Josip Colanbrelle iz New Yorka, ki drži v svojih rokah tablo s sledečim napisom: "Jaz sem pustil šolo, da zaslužim \$21.00 tedensko. Moj učitelj dobiva pa samo \$17.78 na teden."

Stemi besedami je dovolj povedano, čemu ni vleklo označenega dečka, da bi bil nadaljeval šolo. O tem vprašanju je nedavno priobčila tudi newyorška "Tribuna" zanimivo razpravo in piše o tem takole:

"Bodočnost Amerike je v rokah naše mladine. Otroke je treba izvežbati, da spoznajo ameriške ideale; da sledijo zgledom naših velmož; da zasledujejo našo slavno zgodovino in se navzamejo pravega ameriškega duha, da se jih ne bi lotila kaka duševna moralna in družabna bolezen. Osobito je treba gledati na ta načela v sedanjih dobi — po minuli svetovni vojni. — Paziti moramo na naše šole.

So li pa dandanes naše šolske razmere na zdravi podlagi? — Otroci prihajajo v šolo, pa se morajo vrčati domu brez poudka. Čemu? Ker primanjkuje učiteljev ter učitelje. Ni čuda, čemu se vršijo take razmere po naših javnih in drugih šolah. Naši učitelji ne morejo dandanes živeti s tako nizko plačo. Nekateri učitelji imajo na leto samo \$750.— Živetjemorajo 385 dni na leto ali z \$2.00 dnevno. Je li to pri sedanjih draginji mogoče?

Nedavno je izdal Dr. Ph. P. Claxton, zvezni komisar za izobrazbo zanimivo poročilo, da je dandanes v Združenih državah zaprti 18,279 šol vsled pomanjkanja učiteljskih moči; v 41,900 podučujejo učitelji, ki niso še sposobni za ta važen poklic.

Dandanes primanjkuje učiteljev v državah kakor sledi: Kentucky 2,250; Texas 2055; Virginia 2000; Georgija 1500; N. Carolina 700; Iowa 600. Učiteljev, ki še niso dovršili svojih šol je v državi Texas 4000 Virginia 3,500; Ala. 3500; Ga. 3000; Tenn. 3000; Minn. 1850; Ill. 1200; Ky. 1100; New York 1100 in So. Carolina 1000. — Vseh skupaj je dandanes razpisanih 650,000 učiteljskih služb širom držav. Kandidatje nočejo prositi za ta mesta, ker je učiteljska plača prenizka. Leta 1918 je bila poprečna plača učiteljev ljudskih in elementarnih šol \$635; v državi Wis. celo \$421. Poprečna plača učiteljev višjih šol v 16 raznih državah je bila leta 1918 \$1031; 141,189 učiteljev ljudskih šol v teh državah je pa vleklo \$606 poprečne letne plače.

Koliko zaslužijo učitelji ljudskih šol na deželi nam kažejo sledeče številke: V 47 državah so imeli učitelji \$711.68 poprečno na leto, učiteljice pa \$629.76; to znaša torej za oboje \$641.67 poprečne letne plače. Najslabše plačo dobivajo zamorski učitelji \$210 letno, učiteljice pa \$93, torej plače poprečno \$360.96 (ali ravno \$1 na dan). Minimalna letna plača za učitelje bele polti znaša \$385.— za učiteljico pa \$327.— (slednja torej nima niti \$1.— na dan).

To dejstvo napaja s strahom obrtne unije, javne uradnike, člana kongresa in šolske oblasti, ker preti velika katastrofa naši deželi glede naobrazbe. Ako ne bo vlada teh nedostatkov izboljšala, ter znatno povišala plač učiteljem, bo treba kmalu še več ljudskih šol zapreti.

Ker je učiteljski kruh dandanes tako grenak, se tudi naravno mladina noče temu stauu posvetiti. Glavni vzrok sedanjemu pomanjkanju učiteljev je pa še ta, ker dosedanjim učitelji trumoma zapuščajo svoja mesta. Čemu pa tudi ne, ako dobijo lahko drugje več zaslužka. Tako čitamo, da je neki profesor trgovske šole obesil profesuro na klin. Dobival je \$2400.— na leto; zdaj je pa glavni knjigovodja pri neki veliki tvrdki kjer vleče \$5000.— na leto. Neki učitelj mlekarske šole je zaslužil \$2750.— na leto; ker je službo zamenjal za delom v neki sirarni, ima sedaj \$16,000. Zopet neki učitelj rudarske šole je svojo plačo \$3000.— zboljšal na ta način z \$10,000 na leto; neki profesor angleščine z \$1500.— na \$5000.—; prof. geologije z \$1800.— na \$10,000 itd. V državi Texas je 78 odstotkov učiteljev pustilo svoje službe in se oprijelo drugega, boljšega dela.

Nihče ne sme šteti tega koraka ubogim učiteljem v zlo, ker vsakdo gleda dandanes na svoj obstanek; kjer mu delo vleče nese, istega se oprime, kajti želodec ne pozna nobenih "častnih" služb, ampak častne plače. Kaj pomaga učenemu profesorju, ali učitelju profesorski naslov, če mora pa pri tem bolj pomanjkanje trpeti kot pa drugi ljudje, celo taki, ki so hodili samo 3 leta v šolo, on je pa trgal hlače po šolskih klopih polovico svojega življenja morda 16—18 let?

Ne samo ameriški učitelji, ampak tudi mnogo drugih izobraženih ter izsolanih oseb živi dandanes veliko težje in bolj skromno kot pa izvežbani rokodelci, (profesijonisti) in delavci. V eno izmed teh vrst spadajo tudi uradniki gotovih slovenskih podpornih organizacij in uredniki gotovih slovenskih listov. Pa naj nam danes kdo predbeiva, da imamo udobno življenje? Da sedimo v pisarnah kadeč "kvoder" cigare? in da vlečemo "mastne" plače?! Po nekaterih večjih mestih imajo danes čestni pometači več plače na dan kakor pa mi uredniki. — Treba bo tudi nam pero zamenjati s kladivom, lopato, ali pa — metlo. —

Zvezno sodišče za tujejezično časopisje.

Dne 17. aprila tega leta je v državi Oregon postal pravomočen zakon, sklenjen po tamošnji legislaturi, s katerim je bilo prepovedano izdajati in prodajati vsak časopis, perijodni list, brošuro ali okrožnico, ako taka publikacija ne prinaša dobesednega prevoda v angleškem jeziku, tiskanega v enakih črkah in ravnatoko izrazito.

American Press Section of Foreign Language Information Service Ameriškega Rdečega Križa je dobila sedaj sledeče obvestilo od generalnega pravdnika države Oregon:

"Zakon o vporabi tujih jezikov, na katerem se sklicujete (zakon omejujejo publikacije tujejezičnih časopisov in okrožnic, o katerem ste vsi izvedeli) je bil smatran NEKONSTITUCIONAL-

prečitani v senatu in ki odjemlje tujejezičnim časopisom takozvani "Second class mailing privilege." Ti časopisi bi morali potemtakem plačevati najmanj tri cente za funt ali več, po zakonski tarifi. Sedaj plačujejo le en cent za funt. Sprejem senator Kingove zakonske predloge bi ravno tako učinkovalno kakor Oregon-ska postava odvzela novodostlim priseljencem njihovo glavno sredstvo, da se učijo zakonov te zemlje. Oregonci odvrtaejo s patriotično indignacijo vsako tako kritiko. "Njihov" zakon, nas zagotavlja, bo pomagali "amerikanizirati" tučca, ker bo on videl angleški tekst poleg svoje materinščine in se tako učil angleški — po načelu onih izbornih dvojezičnih testamentov, ki jih priporočajo kakor zlat most h grščini. Ali tujejezični časopis ni nikakršna svetopisemska družba, kar se tiče sredstev. Tiskati angleški prevod za vse čtivo je ekonomična nemogočnost. Pod takimi pogoji mora časopis prenehati.

"Drug Oregonski argument je, da bo ta postava omejila nevarne radikalne japonske in finske časopise. Nevarno japonsko časopisje v Oregonu obstaja iz enega časopisa z cirkulacijo od 1700 in tudi nevarno finko časopisje se omejuje na en časopis. Morda Oregon ne ve, da ima že federalna oblast moč, da zatire vsako publikacijo, ki je tako sovražna Združenim državam, kakor so ba je oni časopisi. Toliko Oregon, kolikor senator King-a treba podučevati o tej točki, in morda še o neki drugi. Ali je mogoče, da so oni pozabili, kar je tujejezično časopisje storilo za vlado za časa vojne s tem, da je pomagalo pri vojni posojilih in razlagalo zakon o naboru. Oni se gotovo tega ne zavedajo, pa gotovo tudi ne dejstva, da sedaj 58 departmentov federalne vlade izdaja dnevne informacije več kot osemsto tujejezičnim časopisom potom Bureau of Foreign Language Information Service Ameriškega Rdečega Križa. Ta pomembna dejstva naj uvažajo tam v Oregonu, in naj kdo razloži senatorju Kingu prav natančno, da v deželi, kjer živi šestnajst milijonov tujejezičnih ljudi, mnogi izmed katerih ne znajo govoriti angleški, je jako modro, od vlade, da razlaga svoje zakone tem tučcem, in da po čudnem slučaju, ravno njihov materinski jezik mora služiti za to, dokler se ne naučijo drugega."

Z ozirom na vse to je važnost gori omenjene sodnijske odločbe zveznega sodišča sama ob sebi očitna.

Amer. Red Cross. Jugoslav Section.

Opomba uredništva. O tej zadevi, smo že na obširno pisali v št. 8. "Glasila" v uredniškem članku "Gonja proti tuječcem v Ameriki."

Narava rudarske jetike

Spisal A. J. Lanza, pokojni kirurg pri federalnem zdravstvenem uradu.

Vsled trajnega vdihovanja jako drobnih, ostrih koščkov kamna, ki tvorijo prah v mnogih rudnikih, nastane mehanično poškodovanje pljuča, ki povzroča bolezen, lastno rudarski industriji in znano pod imenom rudarsko jetiko, rudarske phthisis, rudarske naduhe (asthma), silicosis, ali — bolj natančno pneumoconiosis nastale vsled silikastega kamenega prahu.

Ker rudarska jetika nastane na mehanični način, to je vsled ran povzročenih po drobcih prahu, ni ista nalezljiva. Pljuča, razdražena vnetja in ranjena vsled kamnenga prahu, postajajo vlaknoasta — to je po vseh pljučaj razvije se koprena ali tkanina kakor pri brazgotinah, ki moti normalno prožnost pljuča in ovira pravilno dihanje. Rudarska jetika je bila že dolgo znana v rudnikih pri Vit-watersrand v Južni Afriki, v Bendigo distriktu Avstralije, v Cornwallu na Angleškem in drugod. Čim se razvije ta oblika jetike, se takoj opaža zaporedno znižanje rudarjeve delavne zmoglosti, in to vsled prekratkega dihanja, rudar kašlja, zgublja na teži in postaja slab. Prav lahko se prehladi, in to navadno v psih. Jakost boleznij je različna po naravi prahu in po dobi, tekem katere je bil rudar izpostavljen temu prahu. Znanje so mile in hude oblike te boleznij.

"Januarja tega leta je senator King iz Utah predložil zakon-ski načrt, ki je bil že dvakrat

Ista utegne trajati mnogo let in smer njenega razvoja dovede počasi do popoldne onemoglosti rudarja

Ali je tu še večja nevarnost kakor zaporedna onemoglost. Vsled znižane življenske sile vsega telesa, postanejo poškodovana pljuča idealen prostor za razvijanje tuberkuloze. Ako se to zgodi, ni le rudar ogrožen z rano smrtjo ali najmanj z bolj breznažno bodočnostjo, ampak vsled svoje nalezljive boleznij postane vir nevarnosti tudi za druge — za svoje sodelavce in za svojo družino. Pljuča se lahko okužijo s tuberkulozo ob vsaki stopinji rudarske jetike, in pisec je mnenja, da v vseh slučajih rudarske jetike je najti ob smrti kal tuberkuloze. Vsi slučajji, zdravniško pregledani, kjer se je rudar nahajal v brezupnem ali umirajočem stanju, so izkazali bacile tuberkule v pljunku v drugih slučajih, ko so rudarji še bedno delali ali ko so bili onemogli, je bilo najti tuberkulozo, v nekaterih, v drugih pa ne.

American Red Cross (Jugoslav Section.)

Iz Minnesote.

Naš znani rojak Jakob J. Štukel, iz Chisholma Minnesote kandidira za okrajnega komisarja (Count Commissioner) 7. komisarskega okraja ki obsega mesto Chisholm, Hibbing, Buhl, Balkan in Stuntz. Ker dozaj ni bil še noben Slovenec v St. Louis okraju državi Minnesota izvoljen v tako važen urad, bilo bi velikega pomena za nas Slovence v Minnesoti, ko bi bil izvoljen naš rojak Jakob Štukel za okrajnega komisarja. Štukel je farmer in je zelo znan v St. Louis okraju, ne samo med Slovenci, ampak med tujerodeci kajti na vsaki razstavi poljskih pridelkov je on dobil prvo nagrado za njegov krompir in je vsled tega znan med tujerodeci kot "Potatoe King" (kralj krompirja.)

Jakob J. Štukel, slovenski kandidat za okr. komisarja.

Primarne volitve (Primary) se vršijo dne 21. junija t. l.

Naša narodna in državljanska dolžnost nas veže, da gremo ta dan vsi na volišče.

Pokažimo Amerikancem ter tujerodecem, da se tudi Slovenci v St. Louis okraju, Minn. politično zavedamo in da smo napredni. Pozabimo staro, znano napako, "nevoščljivost" ter glasujemo vsi za našega domačina in rokaja Jakob J. Štuklja. Boljše bo gotovo za nas, če bo v tem važnem uradu Slovenec, nego pa kak, nasproten nam tujec.

Slovenski volilci:

Kajzerjev prestol na prodaj.

New York, N. Y. — Dne 22. maja t. l. bo tukaj na javni dražbi prodan prestol bivšega nemškega cesarja; poleg prestola se bo prodalo tudi več drugih predmetov, katere je rabila cesarska družina na dvoru v Berlinu ter Monakovem. Te stvari so bile zaplenjene kmalu po begu cesarske družine na Holandsko zaradi neplačanih računov. "Ropotijo" bivšega kajzerja je semkaj pripeljal trgovec umetnin Valdemar Pavelson ki jamči, da je bila v resnici vsaka stvar lastnina bivšega kajzerja.

Domače spletke naj se vedno poravnajo v kuhinji; obednica ni prostor za take spore.

Ne imej usmiljenja do siromaka samo v mislih, oziroma v srcu; ampak pokaži mu svoje usmiljenje tudi v dejanju.

Marsikatera ženska ne joka v resnici, čeravno pretaka solze. Prični izobraževati vnuke svoje.

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.

Telefon 1048.

od ustanovitve do 1. maja 1920 skupna izplačana podpora \$1,762,802.86

GLAVNI URADNIKI:

Glavni predsednik: Joseph Sitar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik: Math Jerman, 332 Michigan St., Pueblo, Colo.
II. podpredsednik: Frank Opeka, 26 Lenox Ave., North Chicago, Ill.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Azbe, 620 - 10th St., Waukegan, Ill.
Pooblaščenec: Ralph F. Kompare, 9206 Commercial Av., So. Chicago, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Josip Dunda, 704 North Raynor Ave., Joliet, Ill.
Martin Nemanich, 1900 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Math Kostainsek, 302 No. 3rd Ave., West, Virginia, Minn.
John Mravintz, 1107 Häsloge Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
Frank Francić, 311 - 2nd Ave., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihael J. Kraker, 719 E. 3rd St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23rd St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Anton Burgar, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Joseph Russ, 6517 Bonna Ave., N. E., Cleveland, Ohio.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill. Telefon Canal 2487.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, krstvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Iz urada gl. tajnika K. S. K. Jednote.

Kakor je bilo že poročano, prične se prihodnje ali XIV. glavno zborovanje K. S. K. Jednote dne 16. avgusta t. l. v Jolietu, Ill. Vsled tega se naznanja vsem krajevnim društvom, da se imajo vršiti tekem prihodnjega (junija) meseca volitve delegatov ali zastopnikov, ki bodo zastopali društva pri štirinajsti konvenciji.

Z mesečnim razpisom za mesec junij razposlal bodem na vsa krajevna društva po dva poverljiva lista. Enega izmed teh listov je treba takoj po izvolitvi delegatov izpolniti in ga vrniti na glavni urad Jednote, drugega pa prinese redni društveni delegat ali zastopnik na konvencijo. Prosim vsa cenjena društva, da poverljive liste pravilno izpolnijo. Poleg imena delegata je treba označiti tudi njegov natančen naslov. Društva, ki ne nameravajo poslati delegata na konvencijo, naj vrnijo poverljive listine in naznanijo vzrok, zakaj ne bodo zastopali pri glavnem zborovanju.

Cenjena društva opozarjam na sledeče točke pravil:
Člen 4. Točka 14, stran 10: "Podrejena društva smejo poslati po enega delegata od vsakih 12 do 100 članov; od 100 do 200 dva in enako dalje."

(Opomba: To naj se tolmači takole: Vsako društvo, ki šteje 12 in manj kakor 100 članov in članic, pošlje ENEGA delegata. Če šteje društvo več kakor 100 članov in članic, na primer 101, pošlje DVA delegata; če društvo šteje 201 člana in članice TRI delegate itd.)

Točka 16. Član, ki zastopa društvo pri glavnem zborovanju mora biti tudi Jednotin član in ne samo podporni član društva.

Točka 17. Ženska društva imajo tudi pravico pošiljati možke delegate na glavno zborovanje. Taiste naj si izbere od kakega domačega ali pa od drugega društva.

Točka 18. Delegatje se morajo na konvenciji izkazati s poverljivimi listi, ali spričevali, od svojih podrejenih društev, da so postavno izvoljeni.

Vožne stroške in dnevnice delegatom plača vsakdo društvo samo. Društva, ki bi slučajno ne poslala delegata na konvencijo, toda želijo priporočati premembo pravil, lahko to pismenim potom poročajo in naj pošljejo poročila naslanjajoča se na premembe pravil predsedniku pravnega odbora bratu ANTON BURGAR, 82 CORTLANDT ST., NEW YORK, N. Y., in to najkasneje 14 DNI PRED PRIČETKOM glavnega zborovanja. Glej člen IV., točko 23, stran 13 Jednotnih pravil.

Priporočila za izboljšanje Jednote naj se pošljejo na gl. urad. Priporočila bi cenjenim društvom, da bi izvolila in poslala na konvencijo najmožnejše zastopnike iz svoje srede, ki jim bode delovanje za napredek Jednote pri srcu, ki znajo kaj je Jednota in ki bodo gledali, da se kar mogoče najboljšega ukrene in stiri za procvit in dolgotrajen obstanek Jednote

Želeč največja uspeha pri volitvah delegatov, ostajam z bratskim pozdravom vdani Vam sobrat
JOSIP, ZALAR, glavni tajnik.

ZAHVALA

Po določili glavnega odbora Jednote, udeležil sem se slavnosti praznovanja desetletnega obstanka društva sv. Alojzija št. 52, K. S. K. Jednote v Indianapolis, Indiana, ki se je vršilo 8. in 9. maja t. l. In ker me je članstvo zgoraj imenovanega društva tako gostoljubno sprejelo in počastilo, radi tega izrekam tem potom cenjenim članom in članicam društva sv. Alojzija št. 52, najpristranejšo hvalo za izkazano mi prijaznost in naklonjenost. Iskrena hvala članstvu društva sv. Alojzija za podarjeno mi krasno zlato uro in verižico in tako tudi članstvu Mladinskega oddelka tega društva najlepšo hvalo za podarjeno mi zlato kolajno. Pristrčno se zahvaljujem tudi gospodu Jos. Gačniku in njegovi soprog; č. g. župniku Rev. Cirilu Orendac; cenjenim družinam gg. Jos. Zore, Frank Sabotin, Anton Garbajš, Jakob Stergar, Zevnik in g. Antona Struna. Prav lepa hvala tudi članicam društva sv. Ane št. 134, K. S. K. Jednote in sploh vsem ostalim Slovincem in Slovenkam v Indianapolis, Ind. Vsem skupaj še enkrat pristrčna hvala! Bog Vas živi! Društvu sv. Alojzija št. 52, K. S. K. Jednote pa kličem: "Rasti, napreduj in procvitaj še mnogo, mnogo let in dal Bog, da bi dočakalo in praznovalo tudi zlati jubilej v lepi slogi in zastopnosti, kakor je praznovalo svojo dvajsetletnico."

JOSIP, ZALAR, glavni tajnik.

Joliet, Ill., 12. maja 1920.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Sobrat Tony Tegel, Aurora, Minn. — Že neštetokrat smo povdarjali, da se upravništvo "Glasiila" ne ozira na direktno od članov vpslane premembe itaslovov. Čemu se ne obrnete na društvenega tajnika kakor predpisano.

mora upravništvo znati in vi tega niste vedeli. Ko dobimo natančno poročilo od društvenega tajnika o vaši premembi naslova, pa vam bomo list pošiljali.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Vi pravite, da je bila Vaša stara baksa 65 v Pennsylvaniji. Box 65 v Penna. pa na tisoče. Kje preste pa živeli? Penna je velika. H katerem društvu spadate? Vse to gače pa ne.

Dopisnik Forest City, Pa.—Vaš dopis smo predložili upravnemu (nadzornemu) odseku "Glasiila" v pregled. Ako ga bo odobril, ga prište pa živeli? Penna je velika. H katerem društvu spadate? Vse to gače pa ne.

Finančno poročilo K. S. K. Jednote za mesec april 1920.

Asesment 3-20

Dr. št.	Plačani na as. 4 - 20	Izplačali Smrtina	Poškod.	Bolniška Podp.
1	267.84			
2	535.90			
3	181.21			
4	138.47			50.00
5	186.85			
6	593.60			
7	136.78	250.00		
10	23.77			
11	88.51			
12	338.85			
13	68.26			
14	262.42			
15	206.49	200.00		50.00
16	168.24			50.00
17	30.96			
20	77.78			
21	80.80			
23	58.08			
24	11.89			
25	570.20	500.00		
29	422.72	1,200.00		
30	370.83	2,200.00		50.00
32	83.32			
33	185.49	1,000.00		
38	126.09			100.00
39	19.78			
40	146.66			
41	121.84			
42	171.45			
43	164.59	1,000.00		
44	275.87			
45	62.29			
46	61.85			
47	132.08			
49	68.38			
50	355.85	1,800.00		
51	66.99			
52	131.04	1,000.00		
53	223.30	1,000.00		
54	72.43			
55	121.25			
56	227.93	1,000.00		
57	145.89			
58	92.30	578.50		
59	248.64	1,000.00		50.00
60	64.10			
61	139.95			
62	30.17			
63	253.56			
64	127.50			
65	187.71			
67	80.30			
69	31.93			
70	123.96			
71	5.98			
72	136.14			
73	50.58			
74	76.69			
75	62.24			
77	224.93			
78	237.01			
79	90.07			
80	247.45			
81	225.43			
83	43.56			
84	25.15			
85	67.84			
86	64.20			
87	135.90			
88	44.11	1,000.00		
89	162.88	200.00		
90	32.92			
91	147.49			
92	110.51			50.00
93	174.41			
94	49.39			
95	91.71			
97	39.01			
98	80.71			
100	Pd.			
101	70.57	1,000.00		
103	115.20			50.00
104	87.52			
105	75.56			
108	137.65			
109	37.43			
110	64.78			20.00
111	55.49			
112	83.97	1,000.00		
113	71.10	1,000.00		
114	41.76			
116	130.96			
118	25.37			
119	47.72			
120	191.87			
121	47.13			
122	38.87			
123	71.59			
124	12.46			
126	20.09			
127	91.45			
128	72.26			
129	17.49			
130	7.63			
131	187.65	500.00		
132	81.48	500.00		
133	39.97			
134	42.90			
135	124.32			
136	80.85			
139	51.07			
140	44.54			
143	33.06			
144	148.24			
145	42.01			
146	116.23			
147	60.11	2100.00		
148	75.26			
150	82.09			
152	90.36			
153	78.16			
154	10.56			
156	93.72			
157	71.25			
158	19.75			
160	28.25			
161	23.09			
162	369.62			50.00
163	175.41			
164	53.05			
165	33.75			
166	54.88			
167	11.24			
168	53.91			
Skupaj	\$ 15,782.67	\$ 20,028.50	\$ 550.00	\$ 20.00

Preostanek 1. aprila 1920 \$683,737.18

Prejemki tekom meseca aprila 1920.

Plačanega od društev	\$15,782.67
Obresti	566.10
Najemnina, posloj	40.00
Najemnina dvorane	10.00
Drugi dohodki	104.17
Skupaj	\$16,502.94

Izplačali: \$700,240.12

Posmrtnina	\$20,028.50
Poškodnina	550.00
Bolniška podpora	20.00
Upravni stroški	1,624.34
Skupaj	\$22,222.84

Preostanek 30. aprila 1920 \$678,017.28

Joliet, Ill., 6. maja 1920. Josip Zalar, gl. tajnik.

Važno za vsakega člana!

Ako ste se preselili in premenili svoj naslov, naznanite to tajniku(ici) krajovnega društva; ne naznanjate pa te premembe naravnost upravništvu "Glasiila". Na taka pisma se upravništvo ne bo oziralo.

O krščanski izobrazbi.

Cast starišev v božjem zastopništvu. Iz angleščine prevedel Avg. F. Florjanc.

(Nadaljevanje.)

Zakaj? "Oh pravijo", v poznejših letih si ne bode mogla tako lahko dobiti fanta! Mlada deklica mora biti v vseh gledališčih, na vseh veselnicah, balih, slavnostih in na vsakem potovanju. Zakaj? "O," pravijo stariši. "Tukaj se mora seznaniti z mladimi fanti, in to je edina prilika ki jo ima." In angelj varuh pa pravi skupno z Jezusom in Marijo: "Gorje vam in vašim otrokom, ker jim pustite da delajo prijateljstvo v takih prostori, kjer vlada zaslepljena ljubezen največje vloge med mladenci in mladenkami."—Vaše hčere se za take prostore oblačijo v najnovjše obleke in gotovo v lepše, kakor ste jih pa zmogni vi stariši kupovati. Ali ni smešno in neumno za dekleta, da hodijo svilenato oblečena, kakor kakšna kneginja, in na domu pa gledajo uboštvo in beda? Seveda stariši se včasih pritožujejo, toda samo malo in še to na tihem, da nikdar nič ne izda. Včasih malo vzdihujejo, posebno matere, in se potolažijo same sebe kakor tudi njih hčerke z besedami: "Res preveliko je, toda mora biti in ni drugače! Obleka napravi žensko bolj imponantno in obleka ima nekakšno privlačno silo. — Gotovo vabi in zanima, toda če katera, tedaj samo one, kateri sami niso boljši ali pa so slepi in preneumni, ter ne vedo kaj je življenje. Pogostokrat so pa taki fantje tudi kratkovidni. — Najzadnje dobi taka hči res takega fanta; vse kaže na to da bode morda enkrat poroka iz te cele afeje? Qd sedaj naprej sedita oba zaljubljenca skupaj po enkrat ali dvakrat na teden skozi cele dolge ure v pozni, temni noči. Ta slučaj izmed sto slučajev daje lahko priložnost do največjih smrtnih grehov, in ti grehi brez kakšne izjeme vlečejo na oba časno in večno prokletstvo. In kaj poročajo stariši, ko vidijo to pregrešno obnašanje njih hčerke? S kakšno oblastjo ji to prepovedujejo oče, in kaj stori mati ki je s tako skrbjo delovala na to, da bi spravila svojo hčer v zakonski stan? "Ah" pravijo "samo ji že dostikrat povedali, da nam "on" ni všeč. Večkrat smo jo že opomnili, da ne sme ostajati tako dolgo po koncu. Toda kar se družega tiče, mislim da ji lahko zupamo. Moja hči gotovo ne bode ničesar slabega naredila. Kar se pa tiče njenega zaljubljenca ga gotovo ne moremo nagnati domu ali ga vzenmirjati s tem, da bi se mu še zamerili da bi ti ne prišel več v vas k naši hčerki. To bi žalosti uničilo njeno ljubeznjivo srce in na ta način bi ostala sama brez moža!" — Na ta način možijo nekateri stariši svoje hčere, kar na debelo, nezmeneč se za nedolžnost njihove hčerke. Vse, vse pripravljeno žrtvovati samo, da morejo zadovoljiti njih hčerko! O usmiljenja vredni stariši! Kako nesrečni taki otroci!

daj in v večnosti, vam zatrjujem, o stariši in otroci, naravnost in odkrito v vaš obraz: Boljše je za vaše otroke po vaši smrti, če gre do prosit kruha od hiše do hiše, kakor pa če stopijo v zakon z osebo, ki ni ravno iste vere! . . . Res je, da včasih katoliška žena spreobrne svojega moža, toda to so le redke izjeme.

Toliko je gotovo — da ravno pri preskrbljenju zemeljskega blagra mnogo starišev greši, ker med časom ko skrbijo za časne interese, pa pozabijo na one, ki se tičejo večnosti. Ne samo par starišev hodi in se ravna po ravno isti smeri v oskrbovanju začasnega blagra otrok. Kolikokrat sem že slišal iz ust takih starišev: "Jaz sam sem začel iz nič, sem moral hudo delati, se mučiti in pomanjkanje trpeti. Hvala Bogu, imel sem srečo. Skozi moje življenje in po moji smrti, bodem lahko zapustil svojim otrokom desetkrat več, kakor sem pa jaz sam imel, ko sem začel." To je zelo lepo in se ne more nikakor prezirati. V resnici je to zelo postavna in pravična čast za stariše, če skrbijo za svoje otroke že za naprej, za njih prihodnost in še celo po njih smrti. Glejte in še tukaj je župnikova dolžnost jih večkrat ustaviti z besedami Kristusovega opominjanja: "Išite najprvo Božjega kraljestva in njega pravice." Kar vi storite za začasni napredek celo za bodočnost, ko vas ne bode več med živimi, je vse to približno izlitje vaše naravne ljubezni. Po vaši smrti boste za njo dobili bogato plačilo, toda samo v primeri čistosti te ljubezni. Sedaj vaša ljubezen zamore postati veliko čistejša in veliko bolj Bogu všečna, in zaradi tega tudi bolj služljiva, če po vaših močeh pomagata in podpirata cerkev, dobrodelne zavode, ter na ta način opomorete zelo veliko za Božjo čast. Te vrste darovi vam bodo donasili veliko večje zasluge za nebesa. Toda če se za te stvari premalo zanimate in se vselej kadar bi imeli kaj storiti v te svrhe, izgovarjate: "Ja, mi moremo dobro gledati kam damo naš denar, da ne bomo pustili svojih otrok brez zapuščine." Vaša ljubezen do vaših otrok ni na pravem mestu, in ob vaši smrtni uri boste zelo lahko sprevideli, da je vaše premoženje ostalo na svetu mogoče samo za to, da ga bodo otroci na vse neumne načine zapravljali, ko si za dušo niste na ta način ničesar pridobili. Nasprotno se pa vi nikakor ne smete zadovoljiti in se potolažiti z izogibnim izgovorom: "Bodem pa v mojem zadnjem testamentu nekaj zapustil za dobrodelne namene in za maše, katere se naj darujejo po smrti za mojo ubogo dušo." Na prvem mestu, kdo vam more dati garancijo, da ne bodo vaši otroci skušali premeniti testamenta, ali ga pa razveljaviti? Te vrste zločinov se celo ne manjka med našimi katoliškimi družinami, temveč jih imamo skoro na dnevnem redu. In če bi prav vaši otroci ne naredili kaj takega, zapuščina, katero smrt narekuje notarjevo peresu, nima nikdar tako velike zasluge za nebesa kakor najmanjši dar, katerega ste radevolje darovali v vašem življenju iz prave čiste ljubezni. In, če zapustite kaj za maše, tedaj imejmo upanje, da vas bodo te veliko hitreje rešile od začasnih kazni; seveda one vam ne morejo nikakor povečati zaslug za nebesa in potemtakem tudi ne nebeskega plačila.

(Nadaljevanje sledi.)

RAD BI ZVEDEL

za svoje bratrance (kuzine) Špehar, iz Dečine na Dolenskem, po domače Zečanovi.

Naj se zgasi tudi Ivan Mihelič, iz Blaževca, po domače Jakupčev, ker imam vsem važne stvari za poročati. Ako pa kedo drugi izmed rojakov ve za njihove naslove, naj mi jih blagohotno naznani, za kar mu bom zelo hvaležen.

Josip Mihelič, 1849 Alport St. (rcar) Chicago, Ill.

Opomba: Jaz sem doma iz vasi Sedevac št. 17 po domače Petričev.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Smrtna kosa.

Te dni je umrl po dolgotrajni težki bolezni g. Josip Lenčec, veletrežec in hišni posestnik ter član načelstva "Kmetске posojilnice" v Ljubljani. Bil je odločen pristaš napredne stranke in je bil dolga leta njen zastopnik v mestnem občinskem svetu. Ko je bil po septembrskih dogodkih ljubljanski občinski svet razpuščen, pokojnik ni več kandidiral.

Prvi francoski konzul v Ljubljani umrl.

Po kratki bolezni je umrl Julij Hanhard, prvi francoski konzul v Ljubljani. Pokojnik je bil znana in splošno spoštovana oseba v Ljubljani. Naše narodno gibanje je spremljal vselej z odkritimi simpatijami. Pokojnik je živel dolga leta v Kranju kjer je bil trgovec z lesom. Svojo rodbino je vzgojil v francoskem narodnem duhu, skrbel pa je obenem tudi za to, da so se vsi naučili slovenskega jezika in simpatizirali z narodom, med katerim so živeli. Eden izmed njegovih sinov je med vojno služil kot kapetan v francoski vojski in bil kot tak delj časa tolašč slovenskega jezika. Francoska vlada je kapetana čisto rabila kot informatorja v slovenskih razmerah.

Železničarska stavka v Avstriji in Jugoslaviji.

Dunaj, 19. aprila. Proglas socijalistične stranke za sindikalno komisijo in železničarski sindikat komdarja, da bi se medtem ko jugoslovenski stavkajoči železničarji dovoljujejo prost prehod vlakom, namenjenim v Avstrijo, majhna skupina železničarjev na Dunaju in okolici ne hotela pokoriti sklepu večine, da se ustavi stavka. Če se ta skupina ne vda kmalu, bodo Dunaj in vsa industrijska središča kmalu brez kruha. Proglas poziva delavce naj delujejo na stavkarje da naj ne ogrožajo prehranjevanja in naj olajšajo promet vlakov, ki so poslani na Dunaj pod eskorto.

Belgrad, 19. aprila. Situacija glede železničarske stavke je doslej neizpremenjena, zdi pa se, da bo vlada storila vse, da konča čim hitreje to stavko, ki ni toliko izraz meznega gibanja, kakor pritisk komunistične stranke. Komunisti zahtevajo uredbo določil glede prometa in soodločevanja pri nameščanju osebja ter končno upostavitve posebnega železničarskega odbora, nekakega svetja, pri ministrstvu saobračaja. V vprašanju plač po zatrdilu ministrstva ne obstoja nobenega spora, zato je nujna potreba, da nastopi vlada energično in da napravi konec samozavestni komunistični propagandi. — Komunisti so izdali poseben komuniké, v katerem odgovarjajo na trditve ministrstva saobračaja glede materialnih zahtev železničarjev in navajajo posamezne slučaje, kjer so se baje registrirali prejemniki poedinih nameščencev.

Slovenske šole v Gorici. "Goriška Straža" piše: Italijanski ministrski predsednik Nitti je bil naložil goriškemu mestu, naj odpre slovenske šole v Gorici. To je bil hud udarec za goriški magistrat, ki je bil sklenil in slovesno proglasil, da nikdar in pod nobenim pogojem ne dopusti nobene slovenske šole v Gorici in tudi zasebne šole ne. Pa ko se je bil zvil pod tem udarcem je v svojem sferem srečal sklenil, da kolikor mogoče oslabi to ministrsko naredbo in kolikor mogoče prikrajša goriške Slovence. In mestni magistrat je sklenil, da če že mora biti, se pač odprejo v Gorici slovenske šole, toda samo dva prva razreda in sicer kakor paralelke na eni italijanski šoli. V tretji razred naj bi potem slovenski otroci vstopili v italijansko šolo. To je vnebovpijoča krivica za goriške Slovence, ki so pred vojno imeli pet šolskih domov poleg slovenske gimnazije, slovenskega moškega in ženskega učiteljskega s pripravnicami in obrtnimi šolami, kjer se je skupaj šolalo 2946 učencev in učenk. Poudarjamo, kar se go di v Gorici z nami, Slovenci, to je krivica, katere ne bo nikdar prebolel in prenesel goriški Slovenec! Pač smo pripravljene sprejeti dva slovenska razreda v Gorici v enem naših šolskih domov a to samo za letos, ko smo že sredi šolskega leta, da pridejo naši otroci če vendar enkrat v šolo; a pri

tem ne sme ostati in tudi ne bo ostalo. Kako naj naš otrok v tretjem razredu vstopi kar naenkrat v laško šolo, ko tega jezika ne razume in bi nikakor ne mogel slediti v njemu tujem jeziku? In tudi če bi ga umel, mi zahtevamo za vse pravice do vseh razredov za vse učence in učence vseh šol, in od te pravice in od te zahteve ne bomo odnehali nikdar in nikoli.

Izdil volitev v Pragi. Stranka dr. Kramara popolnoma propadla.

Praga, 19. aprila. Včerajšnje volitve v čehoslovaško zbornico so se vršile v popolnem redu. Od 8 do 16 je glasovalo 9 milijonov volilcev. Se strani čehoslovaških volilcev se je agitiralo živahno, toda mirno, med tem ko je bilo med nemškimi volilci nekoliko nerodov. Zavedajoč se pomena in važnosti volitev, so šli čehoslovaški volilci na volišča s hvalevrednim zadržanjem in dostojanstvenostjo. Liberalna buržoazija z dr. Kramarom na čelu je dosegla po nekkih središčih nekoliko uspehov, posebno v Pragi, toda v glavnem je le izgubila volilno bitko. V praškem okraju stoji v prvi vrsti socijalno-demokratska stranka s 227.000 glasom in 15 poslanci, za njo narodni socijalisti s 160.000 glasovi in 8 poslanci, na tretjem mestu narodni demokrati s 152.000 glasovi in 7 poslanci, potem agrarci s 127.000 glasovi in 3 poslanci. Po deželi zavzema prvo mesto socijalno-demokratska stranka in zadnje narodni demokrati.

Praga, 20. (S) Volitve so se vršile danes mirno. Doslej so znani samo izidi volitev v Pragi, kjer so imeli narodni demokrati velike uspehe. Največ glasov so izgubili nacionalni socijalisti, v katerih isti je tudi Beneš.

Glas iz ruskega ujetništva.

Po triletnem molku se je oglašil iz ruskega ujetništva g. Edko Dekleva iz Postojne. Pismo, datirano 1. nov. 1919, v Irkestanu, odposlano iz Indije 7. jan. t. l. in došlo 24. februarja t. l. se glasi: Preživel sem v tem času tri revolucije, grozovite stvari videl in preстал. Sedaj se nahajam na kitajski meji blizu mesta Kažgar in sem v službi bele garde proti boljševikom. Sem vedno zdrav, dobro oskrbljen in imam tudi lepega konja. Spomladi, kakor hitro se zboljšajo poto, se vrnem čez Indijo ali Kitajsko domov. Vsi Slovenci v Turkestanu, častniki in vojaki, so živi in zdravi. Boljševiki ni med njimi nobenega. Pozdravljam vse sorodnike in znance.

Stavka železničarjev.

Ljubljana 20. aprila. — Danes zjutraj se je začela rušiti komunistična stavka. Tekom dopoldneva se je na južnem kolodvoru oglasilo na delo 250 železničarjev. Dva stroja bosta tekom prvih popoldanskih ur že sposobna za promet. Komunistični strankarski odbor, ki čuti, da se mu majo tla pod nogami, je danes zjutraj izdal litografirane listke, v katerih hujška proti temu, da bi železničarji šli na delo. Vkljub tem listkom se je nad 250 železničarjev odločilo da gredo na delo. Število delavoljnih še vedno narašča. Danes dopoldne so komunisti spravili nekaj stotin železničarjev po raznih poteh za Rožnik, kjer so v gozdiču ob Večni poti prirredili shod. Govoril je voditelj komunistov Žorga, ki je izjavil, da je razglas mobilizacije le bav. bav. Svetoval je železničarjem naj ne bodo ne blizu železnice ne doma, marveč naj hodijo na izprehode. Na tak način hujškajo komunisti železničarje, da bi jih spravili v nesrečo. Njim ni mar meznega gibanja, njim gre le za politični uspeh svoje stranke. Na Hrvaškem s silo in terorjem deloma še vzdržujejo stavko.

Ljubljana, 21. aprila. Na snočnejšem shodu v Narodnem domu je g. Fran Rupnik obširno pojasnil taktiko Zveze jugoslovenskih železničarjev, ki je dosegla da se izvede nova službena pragmatika in s tem uredi gmotni položaj železničarjev, trezno in mirno je utemeljeval vzroke, ki se vodili Zvezo k pasivnosti in slednji k sklepu, da se prične delo. Po obširnem, stvarnem poročilu je prečital brzojavko osrednjega odbora. ZJŽ katero razpošlje svojim zunanjem podružnicam, oziroma članom: "Na podlagi sklepa entralnega odbora v Belgradu in

v odigled vojaškemu pozivu k orožni vaji vas pozivljamo, da stopi te iz pasivnosti in nastopite 20. aprila ob 7 zjutraj službo. Promet v Belgradu je deloma vzpostavljen. O pragmatiki se nadaljuje pogajanja po načrtu. Predsedstvo ZJŽ: podpredsednik Korošec.

Državne menjalnice.

Belgrad, 21. aprila. Ministrstvo financ je izdalo naredbo, da se uredi poslovanje državnih menjalnic v obmejnih krajih preko katerih prihajajo naši izseljenci, ki se vračajo iz Amerike. Državne menjalnice bodo zamenjale dolarje za naše dinarje po najugodnejšem borznem kurzu, tako da se bodo naši izseljenci obvarovali ropanja, ki se sedaj vrši z njimi, pa tudi da na ta način pride država do dolarjev za svoja plačila v Ameriki. Dosedaj se bodo organizirale take menjalnice v Kotoru, Dubrovniku, Metkoviću, Splitu, Sarajevu, Ljubljani in Mariboru. Zamenjava ne bo odvzeta.

Avstrijski drobiž.

Belgrad, 21. aprila. (Uradno) Na podlagi pooblastila in sklepa ministrskega sveta šte. 7288 od 27. marca t. l. se določa, da se avstro-ogrski niklasti drobiž po 10 in 20 vinarjev pri javnih blagajnah in v privatnem prometu sprejema kot novce po 10 in 20 par. — Podpis: Finačni minister dr. Jančkovič.

Prepoved točenja alkoholnih pijač.

Ljubljana, 21. aprila. Celokupna deželna vlada je sklenila v svoji seji, da prepove točenje vseh alkoholnih pijač (vina, piva, ginja) enako kakor tudi prodajo alkoholnih pijač v zaprtih steklenicah. To uredbi je deželna vlada sprejela po vsestranskem prevdarju in temeljiti presoji današnjih razmer. Položaj v državi zahteva hitre in učinkovite remedure. Prvo, kar je danes potrebno je treznost vseh slojev, ker so vsi dolžni, da po močeh pomagajo pri ustroju zdravega družabnega reda. Baš zadnji čas pa prihajajo poročila od vseh strani o neverjetni nezmernosti, ki je segla v široke plasti prebivalstva, ljudje, ki tarnajo, da ne morejo izhajati, razsipajo denar za botiljke. Nujno delo zastaja, draginja vsled pomankanja blaga raste, med tem se pa tratijo delovne moči po gostilnah in zakotnih kramah. Med pivec se potikajo izgubljene eksistence in ne redkokrat državni varni elementi, ki hujškajo proti vsaki oblasti ter sejejo nezadovoljnost med svet. Uvažajoč vse to, je posegla deželna vlada po omenjeni radikalni meri z namenom, da obnovi red in ustavi ogromno izgubo narodnega premoženja, ki se sedaj po nepotrebnem razmetava. Ta naredba stopi v veljavo z dnem razglasitve po posameznih občinah.

Za Karlinom Sedej? — Prejeli smo: Ko so bile začele raznašati — izprva bolj šepetaje in plašno, pozneje pa glasneje in določneje — govornice, da škof mons. Karlin zapusti Trst, so se začela ugibanja o vzrokih temu dogodku. Eni so menili, da škof Karlin vsled izpremembe v razmerah sam želi iz Trsta; drugi, da se sv. Stolica sama, brez kakega pritiska od drugih strani, želi s tako izpremembo osebe na vladi tržaško-koprške nekako prilagoditi novemu položaju; tretji pa so sodili, da so se v Vatikanu vдали takemu pritisku a potem škof Karlin pritisku iz Vatikana. Ugibalo se je torej o treh možnostih. Kolikor pa smo obveščeni, ni govora o prvem primeru, pač pa o obeh naslednjih. Ali se ima res začeti sedaj ista igra proti kneznadškofu Sedeju? Ali je verjetno, da bi se tržaška zgodba ponovila v Gorici?! Vse je sicer možno v sedanjem zmešanem svetu, ali nam se zdi vendar neverjetno. Kajti po raznih znakih se nam vidi upravičen zaključek poizkusa, da občutijo sedaj grenko, kako so se varali, oziroma, kako so bili prevarani, ko so se dali zavesti k nesrečni domnevi, da z onim tržaškim poizkusom — pomirijo duhove! Do take domneve je moglo priti edino le vsled temeljitega nepoznavanja razmer — posebno pa narodnostnih — v tej škofiji. To nepoznavanje so drzno izrabili tisti znani krogi — posvetni, a tudi duhovniški ki bi hoteli, da naj škofje v teh pokrajinah ne poznajo svoje škofije, ampak le — vso Italijo! Danes pa v Vatikanu vedo, da nismo pomirili duhov, a ve to tudi novi škof tržaški sam. Odtod na

se mnenje, da ne bodo hoteli ponavljati neuredega poizkusa na šer — nevarnejših tleh. Sicer pa — kakor rečeno — tudi neverjetno, sti niso absolutno izključene na tem razdrapanem svetu. Zato nismo odvzeli od dolžnosti, da povzdigamo glasove o pravem času. "Duhovi" so danes zelo živi, zelo vznemirljivi. Caveant consules!

Resnica o italijanski zmagi na Plavi. Kakor poročila dne 22. apr. "Lavatore", izide v kratkem v Milanu knjiga Giuseppe Prezzolinija z naslovom "La verita su Vittorio Veneto." "Lavatore" že podaja nekatere Prezzolinijeve izreke in mi naj jih tudi posnamemo. Prezzolini pravi: "Vittorio Veneto (po tem kraju imenujejo Lahi vojne dogodke zadnjih dni oktobra meseca leta 1918.) ni bila vojaška zmaga iz enostavnega razloga, ker je za zmago treba bitke in za bitko sovražnika, ki se bojuje. Pri Vittorio Venetu pa je bil sovražnik, ki se je umikal. Vittorio Veneto je umik, ki smo ga spravili v nered in zmešnjavo, ne pa bitka, v kateri bi bili zmagali. To je resnica, ki se mora povedati Italijanom, resnica, ki si jo Italijani morajo dati dopovedati. Pri Vittorio Venetu nismo premagali; nismo se vojevali pokretno, kvečjemu le kakor na vojaškem vežbališču. Če bi se znalo preudarno razmišljati, bi se razumelo, da je nemogoče izgubiti samo 16.000 mož mrtvih in ranjenih v bitki od Stelvia do morja tekom celega enega tedna; v nekoliko urah preokračiti najtežavnejše postojanke, ob katerih se je zlomil naval naših najboljših brigad, poraziti v osmih dneh vojsko, ki je nismo mogli premagati v treh letih; vstopiti na tovrnih avtomobilih v Trident in na parnikih v Trst, če bi se bila resno upirala ona vojska. Ko se govori o veliki zmagi, se pozablja, da se petnajst dni preje italijansko poveljništvo ni smatralo v stanju za naskok na sovražnika, če ne bi bilo prišlo nekoliko ameriških divizij. . . Poročila generalnega štaba so kriva kakor so tudi časnikarska. Za razpihjenje Vittorija Veneta ste bili dve želji; želja vojaških krogov, da bi se ponasli in si pripravili lepe in slavne čase po vojni, in želja političkih krogov, ki so hoteli izkoristiti lahko zmago za zapetno zanetitev ognja nacionalistiške nadutosti, imperijalističnih čustev in sovražstva proti sosedom. . . Tako italijanski publicisti Giuseppe Prezzolini. Mi z naše strani nimamo prav ničesar dodati tem izjavam.

Samomor. Sedeminštiridesetletni brivec Fr. Janežič, s stanovanjem v ul. Giustinelli v Trstu je zaprl 22. aprila okoli 15 v svojo sobo in se obesil. Prilidil je vrv ob neki kavelj na stropu in se zadržnil s pomočjo stolice. Njegova žena, ki je bila v sosedni sobi, je opazila nesrečo prepozno. Zdravnik rešilne postaje je samo ugotovil smrt. Vzrok samomora so baje v družinskih neprilikah.

Razmere na Reki. Večerni "Lavatore" od 29. marca objavlja naslednji dopis iz Rima: "Delavski razred na Reki, ki je dospel do vrhunca svojega trpljenja, se, preden pogine, obrača z obupnim kliem na tovariše delavce vsega sveta: "Bratje, rešite nas! Lakota, ječa, muke — v ječi nas mučijo — morilno bodalo arditov nas ugonabljuje. Blazni samosilnik (D'Annunzio) in njegovi biriči ne poznajo usmiljenja z nikomur, kdor noče kričati "Eja, eja, alala!" Bratje, podvizajte se, kajti jutri bi že znalo biti prepozno. Mera je polna; mi ne moremo več. Razdevalno besnilo blaznega samosilnika je doseglo višek. Brezsrčnost in zlo vladata neomejeno v mestu. Da bi zajezil te nadloge, izganja blazni samosilnik iz mesta vse one, ki niso pristojni v mestu, dočim se mi Rečani, ki so mu sovražni in niso mogli pobegniti iz mesta, mečejo na dno ječe. Rodbine, ki bivajo v Reki že nad sto let, so prisiljene, da morajo iti po svetu s trebuchom za kruhom, brez strehe, brez postelje. Dannunzijanski biriči zagrešajo najhujše zločine in zvrčajo krivdo na delavstvo. Ječe so nabito polne in jetniki se mučijo. Italijanska vlada je sokriva, ker je redno vojaštvo v najboljnjih odnosih z dannunzijanci. Tovariši! Rešite nas s takojšnjim odločnim čiščem!" — Mislimo, da temu poizvju pač ni treba pripomniti prav ničesar, saj govori sam dovolj jasno. In mirovna konfe-

renca trpi, da se že mesece in mesece gode take grozote!

Šestnajstleten ubijalec oproščen.

10. aprila je sedel na zatožni klopi v Trstu mlad obtoženec, deček takorekoč. Bil je to neki Nikolaj Tončič iz Pirana, ki mu je šele 16 let. Dne 15 januarja t. l. je zabodel z nožem svojega tovariša tudi komaj 15letnega Antona Zudiča, ki je od zadobljene rane umrl. Obtoženec je svoje dejanje priznal, toda za tem je skušal dokazati, da je bil izzvan in da je pokojnik sam bil pravzaprav kriv, da je prišlo do prepira in do tepeža med njima. Onega dne so se igrali za pomenanje z nekimi tovariši. Nakrat je ena pomaranča izginila, in Zudič je takoj obdolžil njega in mu jo zahteval. On pa je ni vzel in mu je tudi ni mogel dati. Zudič pa ga je začel tepsti po glavi. Ko ni hotel nikakor prenehati, ga je udaril z nožem, ne da bi ga hotel ubiti. Pri teh besedah se je mladi obtoženec razjokal in je začel klicati: "Mama, mama!" Priče, ki so bile zasllišane, so izjavile, da se je bil Tončič prisiljen braniti. Njegova mati, ki je bila zasllišana, je povedala, da je imel njen sin neko duševno bolezen od taktar da je zelo razburljiv. Borotniki so se enoglasno izjavili proti krivici obtoženega Tončiča. Bil je oproščen.

Za druženje moči.

VELIKOVEC, 22. marca. Z ustanovnega shoda Jugoslovenske Matice se je odposlala naslednja brzojavka: Jugoslovenci, zbrani 10 t. m. v Velikovecu na ustanovnem obnem zboru Jugoslovenske Matice, prosijo in rote vse politične stranke, da za enkrat opuste vse medsebojne boje in z združenimi silami omogočijo močnemu parlamentu v sedanjem odločilnem pasu ugodno rešitev v prasha naših mej.

Državni dolg.

BELGRAD. "Politika" objavlja naslednje zanimive številke: Viseči dolg naše države znaša danes: 1.6% boni v kronah 239.000.000 K. 2.6% boni v dinarjih 28.000.000 K. 3. Posojilo pri Avstro-ogrski banki 300.000.000 kron. 4. Utrganih 20% pri kolekovanju ki so porabljeni 600.000.000 K. 5. Nepokriti dolg pri Narodni banki, 988.000.000 K. — Skupaj naš viseci dolg 2.155.000.000 K. — Stalni dolg Srbije 900 milijonov frankov po današnjem kurzu frank po 10 K 9000 milijonov K. 2. Vojni dolg Srbije 2 milijardi frankov 20.000 milijonov K. 3. Ameriško posojilo Srbije 12 mil. dolarjev po 150 K 3000 mil. K; 4. Ameriško posojilo državi SHS 55 mil. dol. 8250 mil. K. 5. Franc. angl. posojilo državi SHS 50 mil. frankov 560 bil. K. Skupaj stalni dolgovi 41.250 milijonov kron. K tem dolgovom moramo še prišteti odkupnino za osvoboditev, del predvojnih avstro-ogrskih dolgov, odkupnino domen in še kaj podobnega nam bodo naprtili "zavezniki v Parizu. — Veliko je to. Toda če pomislimo, da znaša ta velkanska kronka svota v dinarjih samo nekaj nad deset milijard, v

lirah pa celo samo nekaj nad pet milijard, ter jo primerjamo n. pr. z italijanskimi 120 milijardami lir na eni ter z naravnim bogastvom Jugoslavije na drugi strani, potem je pač treba reči, da stvar ni ravno tako grozna; sama v sebi ustavljena in urejena Jugoslavija more s svojim naravnim bogastvom v najkrajšem času pokriti te dolgove.

"Tržaška Edinost."

Češka in Jugoslavija.

REKA. "Vedetta d' Italia" razmotriva o vesteh češkega časopisja, ki so jih izvali italijanski poizkusi, da bo prišlo do revizije madžarskih meja. Bavi se z vprašanjem odnošajev med Čehoslovaško in Jugoslavijo in piše: "Res je: Pozabili smo, da med Čehoslovaki in Jugoslovani ne obstoji samo plemensko bratstvo, ampak, tudi ozko edinstvo koristi, kakor je tudi uspeh drugega. Tudi Jugoslovani od leta do leta neprestano kličejo, da so in ostanejo zakleti sovražniki Italije, tako dolgo, dokler ne pridejo do Soče. To pomeni, ako bodo držali besedo — do večnosti. Torej morajo Čehi izbirati med prijateljstvom Jugoslovenov in med prijateljstvom Jugoslovenov in med onim Italije. Ni mogoče biti istočasno prijatelj dveh sovražnikov." V tem leži zrno resnice.

Za narodno zdravstvo.

ZAGREB. Da more zadostiti novim večjim potrebam, se je zagrebški deželni bakteriološki zavod znatno razširil in izpopolnil. Tu se je osnovala zaloga vseh potrebnih serumov, ki se bodo odajali zavodom, lekarnam in uradom cele države po nabavnih cenah. Cepica proti legarju, kolera in griži se proizvaja na zavodu samem za celo Jugoslavijo. Osnoval se je poseben oddelek za bakteriološke in vse druge preiskave iz higijene in medicine. Položil se je tudi temelj za vakcionalno sereterapevtski zavod za proizvodnjo raznih serumov, ki jih moramo sedaj nabavljati iz inozemstva. Tudi zagrebški deželni zavod za proizvajanje animalne limfe proti kozam se je znatno razširil ter bo preskrboval s cepivo vsi državno. Premesti in razširi se tudi Pasteurjev zavod.

Masaryk Seitzu. Priobčili smo že brzojavni odgovor predsednika čehoslovaške republike, Masaryka, ministrskemu predsedniku Jugoslavije na čestitko povodom 70letnega Masarykovega rojstva. Predsedniku nemško-avstrijske republike pa se še Masaryk zahvalil na čestitki takole: "Gospod predsednik! Prisrčna hvala na vaših prijaznih besedah. Rad se spominjam časov, ko sem politično občeval z vami, in sedaj se radujem na odnošajih dobrega sorodstva med našima republikama. Nadejam se in želim, da bi ti odnošaji prinesli vaši in naši državi zaželjene gospodarske in politične sadove." — Vemo sicer, da se besede vljudnosti izrečene ob takih prilikah, ne smejo polagati na zlato tehtnico in se jim ne sme pripisovati posebna pomenbnost

Pozor Slovenci v Chicagu in okolici!

Udeležite se krasne dramatične predstave

"VERIGA"

— ki jo uprizori —

Slovensko Mladiško Društvo "DANICA"

CHICAGO, ILL.

v nedeljo, dne 23. maja

v Pulaski dvorani, Ashland Ave.

blizu 18. ceste

Začetek točno ob pol 3. uri popludne VSTOPNINA 50c

Po igri prosta zabava in ples

Ta krasna ljudska igra bo vpriporjena prvič na slovenskem odru v Ameriki.

CENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE!

Polovica čistega preostanka bode v korist vojnih sirot v stari domovini. Upamo, da ga ni Slovence ali Slovenke v Chicagu, ki bi se ne odzval klicu nedolžnih sirot, ki tako pomoči potrebujejo. "Veriga" je spisal Franc Finžgar, znani slov. pisatelj l. 1919. Toraj že ko je bila Jugoslavija osvobodena, ima vse polno poučne in zdrave vsebine ter bode vsaki zadovoljen kdor bode prišel poleg tega bode storilo dobro delo, ko bode pomagali nedolžnim vojnim sirotam. — Odprite srce, odprite roke! Sirotam olajajte gorje!

Opomba: Med igro bode zapel tudi novo ustanovljeni Pevski zbor "Soča" krasno pesem "Soči", zložil g. Jakob Aljaž. Bode tudi vsakovrstnega drugega razvedrila. Slovenci in Slovenke pridite vsi!

ODBOR.

Vljudnost, ki je med civiliziranimi ljudmi v dolžnost, je eno, a stvarno določeno koristi, ki jih je treba braniti, so drugo. Vendar utegne biti neke značilne pomembnosti dejstvo, da Masaryk izrečno naglašava gospodarske in politične koristi, obeh drž. Gospodarsko in državopolitično življenje ima pač svoje zakone, ki so silnejši, nego občutljivosti, zlasti če so še iz prejšnjih nesrečnih časov.

Ubil brata. — Oproščen. Razprava proti Ivanu Svabju iz Zazida pri Dekanih se je končala. Obženelec je bil oproščen. Zdravniški izvedenci so v ugotovili, da je

Svab božjasten in da je tudi dečno duševno bolan. Pod vplivom tega mnenja so se porotniki izrekli v prilog obtožencu, nakar ga je sodišče oprostilo.

Mestni občini ljubljanski je deželna vlada dovolila, da najame posojilo do najvišjega zneska 3.000.000 K za zgradbo treh stanovanjskih hiš na mestnem svetu na Prulah, in posojilo najvišjega zneska 1.000.000 K za mestno pripravo. — Sprejme se osnutek naredbe celokupne deželne vlade za Slovenijo, s katero se spreminjajo nekatere določbe o podporah brezposelnih.

šeno in bolno kakor dete, ki plaka po lepi igrači, zlomljeni nenadoma, odvzeti mu s silo.

Z začudenjem, z vznemirjenimi srci jih poslušajo ljudje izpočetka. Polagoma se privadijo; spoznajo sanjarije brez resničnosti in brez ciljev. In prično se posmehovati. Črez mesece vidijo ležati nekada lepo oblečenega, gosposki govorečega in imenitno se ponašajočega študenta ob cesti, pijanega, umazanega — in čutiljo usmiljenje. Vidijo a večkrat — iz usmiljenja se porodi porogljivost, preziranje, zaničevanje.

"Izgubljen študent!"

Taka je bila pot Vendelinova. Pač je plakala Katra, ko je videla, kako se vdaja pijači bolj in bolj. Sveto nalogo in veliko dolžnost je sprejela od rajne matere; na njeno vest je položila umirajoča skrb za deca — a kako skrbeti, kako pomagati, kako rešiti, ko ga je prijemal in objemal demon alkohol z močnejšo in močnejšo roko, ko je bilo sree slabšejo od dne do dne, od pijanosti do pijanosti, in se ni moglo ustavljati več strasti niti ob ljubeči in skrbni opori! Gimnazijo je dovršil dobro. Prišel je z vseučiliščem, posvetil se je pravu. A izvedeli so kmalu na Trati, da je pač vpisan, a se briga malo za učenje, kakor bi ležalo to daleč od strani od pota njegovega življenja. Prezrl in preziral je ta cilj, ker se je zamislil v drugega; v pitje. A od doma je izostajal šeasoma denar. Do konca gimnazije je plačeval oče redno, dasi včasih že nekoliko težko. A napnje, je bilo pri plačevanju: posoja. Računal je, da vrne Vendelin pozneje Trati, njemu in Petru, morda tudi sestram, kar mu da zdaj Tatra. Ker od propada bratovega se je navadil Tratin računati skrbneje, ceniti tudi malenkosti, posebno v hipih in v dneih treznosti. V teh letih nesreče in skrbi se je približal nekoliko bolj sinu, dasi precej iz sebičnosti, ne samo za se, ampak tudi za deca. K-

zdaj, ko jim ni mogel dati ničesar več, se je budila vest in mu je govorila jasno in glasno, oa je dolžnik deca in ji ne bo mogel izplačati dolga najbrž nikoli.

"Glej, kaj si jim dal v življenju? Življenje samo, sicer ničesar! Ljubezni bi jim bil dal, a hotel si jim dati bogastva in se odkupiti s tem. A kje ga imaš sedaj?" Tako jim ostaneš dolžnik vekomaj!

Pomanjkanja Vendelin ni bil vajen. Odvadi se je z leti tudi napora in truda: Ker iz živega vira mora izvirati navdušenje in moč za trud in delo, sicer usahne kmalu in umre. A kateri je najživejši, najgloblji in najbogatejši vir? Ali ne ljubezen? Zato je tako sladak trud in napor, prevzet iz ljubezni. A glej, te Vendelin ni okusil. Kako jo torej naj vrača, kako se naj oživlja, pomlajuje in krepi ob nji? In kar se mu dajali, da mu odkupijo pravico do Trate?

Jasno je spoznal vse to z leti. Videl in čutil je vso hladnost, ki je bil delež njegov od nekdanj, darovan mu od rodnega očeta in brata, in se je vprašal: "Čemu? Kaj smejo in morejo zahtevati od mene?"

A ker je bilo treba jesti, je posejal nekaj časa po odvetniških pisarnah.

Tako zaslužim vsaj za se. Seve nadaljujem ob enem študije."

Lepa je bila misel, tako lepa, da ji je veroval včasih sam, dasi je vedel, da je zlagana, njemu samemu in drugim v prevaro.

(Dalje.)

Pozor Slovenci v South Chicago in okolici!

Vaše ljubše bolezn, starosti in onemoglosti pri družini bom primoran popolnoma opustiti svojo trgovino z raznovrstnim blagom na 9534 Ewing Ave., So. Chicago, zato se pa vrši za nedoločen čas

Velika, ali splošna razprodaja

Vsakovrstnega blaga po jako znižanih in lastni cenah. Vsakega Slovenca in Hrvatca uljudno vabim, da si pride ogledat blago in prepričat o znižani ceni. Vsa zaloga mora biti razprodana.

- Prečitajte le nastopni cenik:
- Moške "Makinawa", danes vredne \$15.00 veljajo pri **\$9.00** zdej samo
 - Moški klobuki, vredni \$6.00 in \$7 sedaj **\$3.50 do \$4.75** samo
 - Moške hlače, prava cena \$3.50 do \$7.50; na tej razprodaji samo **\$2.95 do \$4.50**
 - Hlače za dečke od **35c do \$1.50**
 - Moške srajce za delo in praznične; prava cena \$1.50 do \$3.75; na razprodaji **\$1 do \$2.50** samo
 - Vsakovrstne spodnje obleke, vredne \$1.50 do \$4.00 izjemna cena zdaj **\$1 do \$2.50**
 - "Union Suits", letne in zimске, navadna cena \$1.50 do \$4.50; zdaj samo **\$1 do \$2.90**
 - Vsakovrstne ženske bele ali črne in otroške nogavice vredne od 35c do 75c zdaj **25c do 65c**
- Vsakovrstne moške nogavice volnene, vredne 75c; na tej razprodaji samo 45c; vredne \$1.00 zdaj samo 75c; vredne \$1.25; zdaj samo 85c; vredne \$1.50 zdaj samo **\$1.00**
- Nogavice dekliske iz finega cvirna (merserais) in ženske nogavice vredne 60c in 85c; zdaj samo **40c in 68c**
- Ženske svilnate nogavice, navadna cena \$1.20 do \$1.50 na razprodaji **90c in \$1.15** po
- Cevlji meški, vredni od \$4.50 do \$13.50 zdaj samo \$3.25 do \$8.50 in nekoliko čevljev za dečke ter dekliske zdaj pri meni na prodaj pod tovarniško ceno. Na razprodaji je še mnogo drugega raznovrstnega blaga.
- Grocerija: Fino solatno olje, galona **\$2.65**
- Ajdova moka funt 10c; kis (ječih) najboljšje vrste 20c galona in veliko druge grocerije.

Ob enem je tudi na prodaj poslopje, ali hiša s prodajalno in stanovanjem, garažo in nekaj vrtom. Ako katerega veselje se mu nudi zdaj lepa prilika za nakup pripravno za vsako obrt. Moja stara in znana prodajalna je v središču slovenske naselbine blizu slovenske cerkve. Ta prodajalna z mešanim blagom je edina te vrste v okolici od 5 do 8 blokov. Jaz jo moram opustiti vsled družinskih razmer. Cena nizka ter ugodna. Rabi se nekaj gotovine, drugo na lahke obroke.

FRANK CHERNE

9534 EWING AVENUE - SO. CHICAGO, ILL.

NA POLJANI.

Povest. Spisal Ksaver Meško.

(Nadaljevanje.)

Resnično, bila je utrjena. Osemletnemu otroku ji je umrla mati. Oče je bil pijanec in je blodil po svetu, vedi Bog, kje. Umrl bi s tri leta mlajšo sestrico od glada, da jih ni prišla na pokopališče za roki dobrotna znanka materina in jima ni rekla: "Pojdita z menoj, mali!" Od tam je prišla v službo, brž ko je bila zmožna dela. In od tedaj vedno v službah, veden delavnik! "Idi Katrea. . . Stopaj, Katrea. . . Pridno, Katrea. . . To, Katra, in ono. . . Nprestano; delaj, delaj! Nikdar nedelje, nikdar praznika, ko bi sedla brez skrbi ob pot življenja, v prijetno seno, in bi se vdala božajočemu brezdelju, sladkim sanjarjam, omamnemu hrepenenju mladega srca, vahljenoju sveta. . . Tako je šla skozi življenje in ga ni okusila nič živila je drugim, ne sebi. . . Minila so leta; prišla je starost, da ni vedela kdaj. In glej, pogledala je zdaj včasih, v svečanih trenotkih, nazaj in okoli sebe in v sebe, in razveselilo se je sree navzlic vsi žalosti, ki jo je gledala od sebi. Ker v vednem delu, v vednem trudu je ostalo sree čisto; nič prahu vsakdanjega, neprazniškega in nesvetega življenja ni leglo nanj. . . Ker najčistejša ostajajo srca onih, ki gredo v vednem delu ali v vednem trpljenju skozi življenje. Kakor ogenj je trpljenje in delo, plamen, ki očičuje in ne trpi ob sebi ne rje, ne nesnage. Svet je ogenj, sveto je delo, posvečeno je, trpljenje!

Mladostno je bilo sree, a telo starkino je bilo oslabeło. Utrujenost je bilo od vednega truda in si je želelo pokoja.

Zadrževala je v nemiru vsa Trata, ko se je odpravljala Katra k sestri, vdovi in majhni posestnici v sosedni fari. Odpočije si pri nji še malo ali umre in najde v smrti večni mir in odpočitek.

Nahuje je zadel naklep Katrin Vilmo in Tinko.

"Ne hodite, teta! Ne pustite naju sami!"

Gorjupa bridkost je zaskelala v sreu starkinem, ko sta prosili v obupni srečni tesnobi. Čutila je: res ji pušča sami! Ker bila je edina na Trati, ki ji je ljubila res goreče, z ljubeznijo materinsko, ki je ni imela dati nikomur drugemu.

"In glej, Katra, tvoji skrbi, tvoji vesti jih je izročila rajna Marija."

Še enkrat je omahovalo sree, drhteče v veliki boli in tesnobi.

"Traiti ni mogoče več pomagati, res. A deklicama! Za nji skrbiš, za nji trpiš!"

A kakor razodetje drugega sveta je čutila in je videla duša prihodnost. Saj ne bo dolgo. . . "In ti se ne pogubita več. Tukaj si sejala dobro seme, Katra, s srečno, od neba obilo blagoslovljeno roko. Torej pojdi v miru. . . "Saj bi tako ne bile več dolgo skupaj. . . Bog z vama! In rajne mamice ne pozabita!"

Tako se je poslovila starka od svojih ljubljenc, jokajočih bridko kakor ob pogrebu materinem.

Še železnika je vzemiril odhod Katrin. A pomagati ni vedel in ni mogel. Proti snahi je bil brez moči; in ta je želela, da gre starka stran. Brez moči, da reši Trato. Ker grešil je nad obema, nad sneho in nad Trato. In še najšilnejša moč je slaba, če ji stoji na poti lastni greh.

Zamišljeno je strmel za počasi odhajajočo starko — peljati se ni marala, le kovčeg z obleko naj pripeljejo ob priliki za njo, je prosila. I kakor od daleč, zamolklo bučanje strašne trombe sodnega dne, mu je šumelo v glavi, od vina in žganja težki:

"O Trata, umirajoča . . ."

"Kakor kamen je človek, kamen, ki se ga vrže v vodo. Pada, da se pogrezne v blatu."

Vendelin, izgubljeni študent, izgubljeni sin Trate je modroval tako v gostilnici in je naslavljal od pitja težko in bolno glavo v roke.

Od pamtiveka je bilo tako z našo mladino in ostane tako vekomaj; pošljejo jih v tujino, na neznan pot; in nekateri gredo svojo pot in ne omagajo, in najsji je od začetka do konca, iz doline do višine, s samim trujenjem in kamenjem posuta. Nasprotstva le jačijo mlado njihovo moč, zapreke kujejo njih voljo in jo store železno trdno. Drugi omagajo. Ta pod zaprekami, drugi, ker mu je pot prelahka in ga omehkuži. Tretjim stopi nenadoma usoda na pot in jih prime za roko in jih povesde nazaj po cesti, ki so jo prekorčili s težavo, ali jih odvede hipoma na drugo pot. Ivana tako.

Potem pride drugo dejanje. Nekateri se vdajo in se zagledajo z vsem sream naprej po novi poti; sprijaznijo se z novimi cilji in jim stopajo krepko naproti. V eni moči obračuni kateri s prejšnjim življenjem: kakor bi zaprl knjigo, popisano s krasnimi besedami, in bi jo položil naglo na stran. Ni časa več, da bere te mehke, sanjave pravljice. Delavnik je, visoko stoji sonce! Le včasih se vrsti praznik za dolgo vrsto delavnikov, truda in napora pólnih. Tedaj odpro ono lepo knjigo in se zamaknejo in potopijo v njo z začudenji, svetlimi očmi, z nemirnimi srceci. Drugi obračunajo v mesecih, tretji v letih, a četrti nosijo dolg prejšnjega življenja do smrti s seboj.

In ti se ozirajo v enomer nazaj na pot za seboj. Ne morejo je pozabiti, ne morejo se vživeti v novo življenje. Pravljisko lepi, s samim zlatim, demantno čistim solcem preplavljeni se jim zde zdaj odbegli časi in najsji so bili še tako težki, z mnogimi skrbmi in brjdim pomankanjem ogrenjeni. Bedeči in v spanju sanjajo o njih. S sladkostjo in s toploto so prožete sanjarije, sree je do vrha polno velikega, boleznega hrepenenja.

In posedati začno po gostilnicah. Tam sanjarijo najprijetneje. Najdejo prijatelje, znanec, tuje ljudi, ki jim dajo piti in poslušajo voljno njihove sanjarije, iznikle iz vina in iz nemirne domišljije, izpovedane v blestečih besedah.

" . . . Tako čudovito lepo je bilo, a je šlo mimo in se ne vrne nikoli več. In kako lepa bi bila prihodnost, najlepših del, najzlahnejšega sadu prebogata. Kaj vse bi dosegel, koliko storil! Prerokovali so mi vsi . . ."

Govorijo kakor knjige, ki jih dobi redko, vse lepše in čudoviteje nego župnik v pridigi ob najslavesnejših praznikih. Včasih, ko se razgrejejo že črez mero in ko jih zmagaže že v obilici zavžita pijača, naslonijo glave v roke, na mizo jo povesijo in zajokajo pridno

za se, ampak tudi za deca. K-

Poslužujte se lepih nagrad za pridobivanje novih članov.

PROŠNJE IN IZJAVE.

za dobavo potnih listov iz stare domovine v Ameriko izdeluje pri general-konzulatu SHS registrirani slovenski javni notar

IVAN ZUPAN,
1951 W. 22. Place, Chicago, Ill.
Pišite za pojasnila.

NOVOST! **NOVOST!**

Pravi vremenski kazalec za samo \$2.25

To je vremenski kazalec narejen po švicarski metodi, ki pojasnjuje vremensko stanje 24 ur naprej. To ni nobena igrača, temveč je znanstveno izdelano in deluje avtomatično, pod pritiskom zraka. Ta mala hišica ima 4 okena, dve v ospredju in dve ob straneh. Ima tudi dvojno vrstjo stekel, katero prihajajo številke ki vam povedo spremembo vremena. Med vrstji je barometar, ki kaže toploto in mrzlo v vaši sobi. Na gornji strani je Kuko-vice sedeča v ospredju okrašen z zelenovo glavo. Na levi na strehi te hišice je mala kletka. Z eno besedo to je nekaj zelo krasnega in zanimivega za vsako osebo. Natančna navodila se pošljejo z vsako hišico.

NE POŠILJAJTE DENARJA V NAPREJ. Izrežite ta oglas in priložite v pismu 25 centov poštini znak za pokritje pošiljatenih stroškov. Ostalo svoto \$2.25 pa plačate potem kadar se vam prinese blago na dom. Pišite hitro ker blago zna hitro poteči.

VARIETY SALES COMPANY
Dept. 458 K, 1016 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

POSEBNA NOVOST

Najboljša, najmočnejše in praktično izdelana ura na tem svetu. STANE SAMO \$12.95, LE KRATKO DOBO. PREČ DRUGIMI STARIMI URAMI.

FREE **CALENDAR**

Fa ura je krasno in trpežno izdelana, ima prve vrste švicarsko kolesje s pravimi kamni, jamčena za 25 let. Se navija enkrat na vsa 8 dni, ima patentirano zmed, ki se redko kedaj utrga pri navijanju. Ima pet kazalcev, ki kažejo ure, minute, sekunde, dneve v tednu ali mesecu. Te ure so posebno dobre zelo prilagodne za vsakoga, ker vedno kaže navaden čas in se redko kedaj pomota. Te ure je vredna \$12.95, glej pa, da ostanimo skupaj z njimi snaj se ugodno.

Dobo po \$12.95. Torej hitite in se poslužite te prilike, katera se vam skoro mogoče nikdar več v življenju ne ponudi. Ako bi ne bili zadovoljni s to uro, potem ko jo sprejmete in če jo niste pokvarili, nam jo lahko vrnete nepokvarjeno in mi vam vrnemo vaš denar.

ZASTONJ: Kdor izreže ta oglas in ga pošlje nam takoj z naročilom doli popolnoma prosto ta krasni fob in polklačno kratvato iglo.

NE POŠILJAJTE DENARJA V NAPREJ, temveč pošljite samo 25 centov vrednosti v poštini znakom za oglasom in naročilom, za pokritje zavijanje in pošiljatenih stroškov. Za uro vrednosti \$12.95 bode pa plačali potem kadar se vam bo prineslo ura na vaš dom. Hitite in pošljite nam vaše naročilo, predno se cena zviša. Pišite takoj na naslov:

VARIETY SALES COMPANY,
Dept. 2204 A, 1016 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, kuverte, vabila in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največje slovensko unijsko tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta vam bo izdelala vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osebite vam priporočamo zelo pripravne Vpladčne knjizice za člane in članice, izdelane v malem lepem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter podobnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno natančen pregled števila članov po skladih, ali razredih.

Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

ROJAKI POZOR!

Sedaj zopet zamorete potovati v stari kraj naravnost čez **BAZEL, TRST** ali pa **DUBROVNIK**. Vozne karte zamorete pri meni kupiti iz New Yorka od vseh večjih mest v **JUGOSLAVIJI**. Potni listi s potrebnimi potrdili se vam tu preskrbe hitro in brezplačno.

Preskrbimo vam tudi vse potrebno, da dobite sem svoje družine in sorodnike.

Za denarne pošiljatve so vse bivše ovire odstranjene in se sedaj vse navadne in brozjavne pošiljatve redno izplačujejo.

Brozjavni stroški znašajo od \$2.50 do \$3.24 od pošiljatve, ne glede na to, kolika je svota.

Denarne cene so še vedno nestalne, zatoraj jih ni mogoče oglaševati. Moja neposredna zveza z Jugoslavijo mi pa omogočuje pošiljati denar **CENEJE**, kot kje drugje.

V vsakem slučaju dobite natančna pojasnila hitro in brezplačno, ako se osebno ali pismeno obrnete na staro in pod državnim nadzorstvom se nahajajočo domačo tvrdko:

EMIL KISS, BANKER,
133 Second Ave., Cor. 8th Street, New York, N. Y.
Vstanovljeno 1898.
Sprejema hranilne vloge in plača 4% obresti.

BANCA TVRDKA
1726 So. Racine Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefon Canal 4503

JOHN ZVETINA

JAVNI NOTAR
Izvršuje razne listine . . .
POŠILJA BLAGO V DOMOVINO.

POŠILJA DOLARJE V STARI KRAJ
—IN—
PRODAJE ŠIFKARTE.

Zapiski iz mrtvega doma.

Spisal A. M. Dostojevski.

Prevel Vladimir Levstik.

(Dalje.)

„Ko je rekkel: — jaz sem ear, jaz sem Bog!“ je nadaljeval Lučka, „sem se dvignil; nož sem imel v rokavu.“

— Ne, pravim, vaše preblagorodje — sam pa grem pomalem vse bliže in bliže k njemu — da, kako more to biti, pravim, vaše preblagorodje, da bi bili vi naš ear in naš Bog?

— Aha, ti si torej tisti! zakriči major. Ti si tisti puntar!

— Ne, pravim — in lezem bliže in bliže — ne, pravim, vaše preblagorodje, kakor morda veste in znate sami je naš vsegamo-goeni in vsepriučoči Bog samo eden, pravim. In tudi naš ear je samo eden, od Boga samega postavljen nad nami vsemi. On je, monarh, pravim, vaše preblagorodje. Vi pa, pravim, vaše preblagorodje, ste samo major, naš načelnik, vaše preblagorodje, carski milosti, pravim, in po svojih zaslugah.

— Kako — kako — kako — kako? Kar zakokodakal je; govori mi mogel, zadihovalo se rju je od same jeze. Strašno se je bil začudil.

— Da, tako je, pravim; in mahoma planen nanj ter mu pri- nomo nož do ročaja v život. Dobro se mi je posrečilo. Zavabil se je po tleh; samo z nogami je še zapetel. Vrgel sem nož od sebe.

— Glejte Malorusi, pravim, poberite ga zdaj!“

Tu naj nekaj omenim. Izrazi kakor: „Jaz sem ear, jaz sem Bog!“ in mnogo drugih podobnih so bili prejšnje čase pri mnogih poveljnikih žalibog v nemajnih rabi. Treba pa je priznati, da zdaj ni več mnogo takih poveljnikov; morda so že vsi izginili. Poudarjati je treba tudi, da so se vzdalini s takimi izrazi najbolj in najrajši isti poveljniki, ki so izšli iz nižjih šarž. Častniški stan izpremeni nekako vso notranjost, obenem pa tudi glavo. Ko so stekali dolgo časa p- jermenom, zagledajo nazadnje sami sebe kot častnike, poveljnike in preblagorodne ter pretirava- vajo iz nenavajenosti in v prvi omami pojme o svoji mogočnosti in pomenu, razume se, da sa- mo proti podrejenim jim, nižjim stopnjam. Pred višjimi pa pridr- že prejšnje klečeplazvo, ki je zdaj že popolnoma nepotrebno in celo zoprno mnogim predstojnikom. Nekateri klečeplazbi hité celo s posebno ganjenostjo izjav- ljati pred svojimi višjimi povelj- niki, da oni, ki prihajajo sami iz nižjih činov, tudi kot častniki „nikdar ne pozabijo svoje stop- nje“. Napram nižjim činom pa so še taki če se dobiš koga, ki bi kričal: „Jaz sem ear“ jaz sem Bog!“ A ne glede na to omenim vendar, da nič ne draži arestantov in vobče vseh podrejenih tako kakor slični izrazi načelnikov. To nesramno poveljevanje sa- mega sebe in to pretirano mne nje o svoji nekaznjivosti rodi so- vraštvo v napokorejnejšem člo- veku in mu vzame nazadnje vso potprežljivost. Na srečo so to že skoraj same bivše reči, in jih je višje načelstvo tudi že v prej- njih časih strogo zasledovalo. Nekoliko je znanih tudi meni.

Vohé draži podrejenega člo- veka vsaka visoka malomarnost in vsaka prevzetnost v obče- vanju z njim. So naprimer ljudje, ki mislijo, če dobro hranis in o- skrbuješ arestanta in izpolnjuješ vse po zakonu, da si s tem že o- pravil. Tudi to je zabloda. Vsa- kdo, najsi bo kdorkoli in najsi bo še tako ponižen, potrebuje — dati instinktivno in nezavedoma — vseeno spoštovanja do svoje- ga človeškega dostojanstva. Are- stant v sam, da je arestant in zavrnence, ter pozna svoje me- sto pred načelnikom, toda kljub vsem sramotnim pečatom in spu- znan ne bo nikdar pozabil, da je človek. Bože moj! Človeško ravn- anje more počlovečiti tudi ti- stega, v katerem je že zdavnaj zatem- lo le čisto božje. Ravno s temi „nesrečniki“ je treba ravnati najbolj človeško. To je njihova rešitev in njihova radost. Našel sem več takih dobrih in plemenitih poveljnikov ter opazoval, ka- ko so vplivali na ponižane. Par prijaznih besed — in arestanti so skoraj že pravstveno vstajali.

IX. Izaj Fomič. Kopel. Baklušinova povest.

Približali so se božični prazni- ki. Arestanti so jih čakali z ne- kako slovesnostjo, in ob pogledu nanje se je polastilo tudi mene pričakovanje nečesa neobičajne- ga. Štiri dni, posebno prva leta, so arestante redkokdaj vodili kopat. Vse se je razveselilo in se začelo zbirati. Rečeno je bilo, da pojedmo popoldne, in tiste po- popoldneve že ni bilo več dela. Naj- bolj veselo pa je tekal semintja iz naše kasarne Izaj Fomič Bum- stein, arestant židovskega rodu, ki sem ga omenil že v četrtem poglavju svoje povesti. On se je pa ril najrajši do topelosti, dokler se ni napol onesvestil; in kadar- koli zdaj prebiram stare spomi- ne, pa se mi zgodi, da se spom- nim katoržne kopeli, ki res zaslu- ži, da je človek ne pozabi, vselej stopi v ospredje te slike obraz preblaženega in nepozabljenega Izaja Fomiča, tovarjša moje ka- torge in mojega sostanovaleca v kasarni. O Bog, kako zabaven in smešen je bil ta človek! Povedal sem že par besed o njegovi po- stavici: petdesetleten, bolehen in zgrbančen, s prestrašnimi pe- čati na licih in na čelu, suh, sla- boten in belega piščanečjega tele- a — takšen je hodil med nami.

(Dalje.)

Kakor otroci so se veselili in ka- kor otroci so začeli ljubiti. Še ne- kaj čudnega naj omenim; are- stanti sami ne marajo preveč do- mačega in preveč dobrodušnega občevanja s strani predstojni- kov. Arestant rad spoštuje načelnika, tu pa je nehote konec spoštovanja. Njemu je naprimer ljubo, da ima njegov načelnik redove in dobro postavo, da je v milosti pri kakem višjem pre- stojniku, da je strog resen, pravi- čen in pazljiv na svoje dostoj- nstvo. Take imajo arestanti najrajši, češ: ohranil je svoj ugled, pa tudi njih ni užalil, torej je vse v najlepšem redu.

„Kaj ne, zelo so te pekli za to? je dejal Kobilin mirno.“

„Hm. Pekli so me, brat, resni- ca je, da so me pekli. Alej, daj mi škarje sem! Kaj je to, bratec, da, danes ni igralnice?“

„Pravkar, so vse zapili,“ je menil Vasja. „Če bi ne bili zapili, bi že bila.“

„Če bi! Za, če bi dobiš v Mo- skvi sto rubljev,“ je pripomnil Lučka.

„Koliko si jih pa ti dobil za vse skupaj, Lučka!“ je povzel Kobilin.

„Sto in pet so mi jih dali, pri- jatelj mili. A kaj vam pravim, bratec,“ je povzel Lučka in zopet pustil Kobilina, „malo je manjka- lo, da me niso ubili. Ko so mi prisodili tistih sto in pet, so me vedli tjakaj v polni paradi. Dot- lej še nikoli nisem bil okusil u- darcov. Ljudstva se je bilo nat- rlo vse črno, vse mesto je pridr- lo na kup, češ; razbojnika, moril- ca bodo kaznovali.“ Kajti ljud- stvo je tako neumno, da se sploh ne da povedati. Timoška (Ra- belj), me je sleklet; drži me in zakriči: — Drži se, zdaj te ož- gem! Čakam, kaj bo. Ko me oši- ne prvokrat, hočem zakričati; od- prl sem usta, a krika ni bilo v meni. Kar glas mi je zastal. Ko me ošine drugi — verjemite ali ne verjemite — nisem nič več slišal, ko so šteli „dvé“! Ko se mi vrne zavest, slišim, da šteje- jo: Sedemnajst. In tako, bratee, so me potem štirikrat sneli s ko- bile in mi dali po pol ure oddiha ter me oblivali z vodo. Jaz pa sem jih gledal z izbuljenimi očmi in mislil sam pri sebi: — To je moja smrt. . .“

„Pa nisi umrl?“ je vprašal Ko- bilin naivno.

Lučka ga je pomeril z nepopi- snim prezirnim pogledom: razle- gel se je grohot.

„Štor ti!“

„V njegovem podstrešju ni zdravo,“ je menil Lučka, kakor da bi se kesal, zakaj se je sploh podal v razgovor s takim člove- kom.

„Meša se mu,“ je potrdil Va- sja.

Dasi je Lučka ubil šest ljudi, vendar se ga ni bal nihče v ostro- gu, kljub temu, da je nemara iz vse svoje duše želel zasloveti kot strašen človek. . .

Bolečino v križu

so zelo pogosto vsled nerodnih ledic. Tak simptom je največkrat prvo znamenja, ki vas opozarja na dej- stvo, da ledice in mehur na de- lavo pravilno. Popravi ju. Rabi

Severa's Kidney and Liver Remedy

(Severovo Zdravilo za ledice), ki je priporočljivo kadarkoli potrebujejo ledice ali mehur tonika. Vzemite ga proti vnetju mehurja in ledice, neod- hajanju vode, proti odtakanju goste urine, bolečinam pri uriniranju, ote- ženim nogam, kar prihaja vsled nerodnosti ledic. Cena 75 centov in \$1.25 ter 5c in 6c davka. Na- prodaj v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Ne čakajte!

Prostor in vseh boljših parni- kih je več tednov naprej razpro- dan, zato ne čakajte do zadnjega tedna, ako ste namenjeni potova- ti v stari kraj. V vašo korist je, da se odločite za ta ali oni navedeni parnik in si prostor na njem za-arate. Mislite v naprej.

ZA DUBROVNIK-TRST.

- 5. junija — Argentina,
8. junija — Italija,
19. junija — Panonia.

ZA HAVRE ALI CHERBOURG.

- 27. maja — Rochambeau,
29. maja — La Lorraine,
2. junija — La Touraine,
5. junija — La Fayette,
9. junija — La France.

Navedeni vozni red je podvr- žen slučajnim spremembam. Piše- te po cenik za posamezne parnike in razrede.

POTNI LISTI:—Potnikom prek- rskim potne liste in drugo, kar rabijo za potovanje.

IZ STAREGA KRAJA:

je do sedaj prišlo v Ameriko že več slovenskih naseljencev, za- ktere sem jaz izdelal potrebne li- stine in katerim sem jaz pošlal karte. Ako želite tudi Vi dobiti sem svoje sorodnike, mi pišite za tozadevna pojasnila.

Za nadaljna pojasnila se obrni- te na

Leo Zakrajšek

70--9th Ave., New York, N.Y.

SESTRE!

Ali ste zdrave, krasne, vesele kot vam je namenjen dar narave? Ako ne tedaj pišite po naša pojasnila, ka- tere vam pošljemo zastonj, in zapeca- tene. JUVITO LABORATORY, Dor- mont Branch 112, Pittsburgh, Pa.

Zastave, bandera, regalije in zlate znake za društva ter čla- ne K. S. K. J.

izdeluje EMIL BACHMAN 2107 S. Hamlin Ave. Chicago, Ill.

FRANK GRILL'S DAIRY

Prva slov. hrvatska mlekarna

1818 W. 22. St. Chicago, Ill.

Se priporoča našim gospo- dinjām. Mleko razvažam na dom.

Kila umori 7000 ljudi na leto.

Sedem tisoč oseh umrje na leto za- kilo, tako se glasijo namredi mrtvaški listi. Čemu? Ker so nesrečniki sami sebe zanemarili, ali se pa niso dosti ozirali na oteklino na obolenem delu telesa vsled utrujanja, ali kile. Kako je pa z Vami? Ali se tudi Vi zanemarjate a tem, da nosite le kako obvezo, ali kaj drugega? Tako obveza je samo za silo, podobna lahki opori pri veliki steni, da se ne poruši. Tako obveza ne more tako delovati, kakor kaka mehanična priprava. Če se preveč stisnete z obvezo, ustavlja to cirkulacijo krvi; taka obveza drgne tudi oslabele mišice, ki potrebujejo največ prehrane.

Veda in umetnost je pa iznala način, ki vsamemu temu odprava. Vse to, ki nosi sedaj kako obvezo, ali pas zoper kilo naj bi enkrat ZASTONJ poskusil takovano PLAPAO metodo, ki je najbolj ometna, logična in uspešna pri domače- mu zdravljenju kile. Ta način je že sve- toveno znan.

PLAPAO BLAZINICA, kadar se jo tesno k telesu pritiska, se ne premakne a prostora, vsled tega tudi bolnika nič ne teži. Ta blazinica je mehka kot za- met, lahka pri nošanju in po ceni. Rabite je lahko med delom, ali počitkom. Nima nič jermenov, privrov, ali trakov.

Užite se torej kako je mogoče ustavlja- ti naravnim putem odpravo utrujanja (kile) da Vas isto ne bo vedno tešilo. Pošljite svoje ime in naslov še danes na naslov: PLAPAO CO., Block 3287, St. Louis, Mo., da Vam pošljemo ZAS- TONJ na poskušajo Plapao in vsa po- trebna navodila.

PATENTI

KNJIGA ZASTONJ

Pišite po Slovensko knjigo, katera vsebuje vse potrebne po- datke o isnaždbah in patentih. Pišite nam še danes in jaz vam pošljem

KNJIGO ZASTONJ

Jaz imam 30 let skušnje kot advokat za patente in v mojih rokah vaše stvari, ki jih želite patentirati dobe najboljšo po- zornost. Pišite še danes v slo- venskem jeziku vašemu advo- katu na:

A. M. WILSON, Registered Patent Attorney, 315 Victor Bldg., Washington, D. C.

MORTGAGE BANK

za posojila na posestvo in vlaganje denarja in intabulacije.

REAL ESTATE če želite kupiti, prodati ali samenjati svoje posestvo, loto ali fagmo.

INSURANCE za zavarovanje hiš, pohištva, avtomobilov, šip in sploh vse.

NOTARSKA PISARNA za izdelovanje vseh notarskih poslov, deedov, porodb, pooblastil in pregledovanje ab- straktov.

POŠILJAMO DENAR na vse kraje sveta, v Jugoslavijo, Avstrijo in Ogrdo, pa le v ameriških dolarjih potem draftov.

V VSIH SLUCAJIH se obrnite na nas svoja rojaka, kjer boste dobro postreženi.

M. MLADIĆ & J. VERDERBAR

1334 W. 18th St. (blizu Blue Island Ave.) CHICAGO, ILL. Tel. Canal: 2978.

POZOR! SLOVENCI! POZOR!

Renti bodo čedalje višji, pomagajte si in bodite samostojni. Jaz- imam dosti hiš naprodaj v bližini slov. cerkve kakor tudi po vseh delih mesta Chicago. —Potrudite se dokler se istim cena ne poviša.

Moje dolgoletno poslovanje Vam jamči za točno in pošteno postrežbo. —

Za nadaljna pojasnila se obrnite na

MARTIN LAURICH 1900 W. 22nd Place Chicago. Telefon: Canal 5777.

FIRST NATIONAL BANK, CHISHOLM, MINNESOTA.

Kapital in prebitek \$100,000.00. Skupno imetje \$1,600,000.00.

Jugoslovanom iz Chishol- ma ter okolice pripravčamo našo banko za poslovanje iz sledečih vzrokov:—

1—Naša banka je velika in močna Narodna banka pod strogim nadzorstvom Združenih držav.

2—Mi Vam bodo nudili vsakojako pomoč, ako bi isto potrebovali; postregli Vam bomo dobro in uljudno.

3—Tukaj pri nas lahko izvršujete bančne posle v vašem lastnem jeziku. Vaš rojak J. Osbolt Vam bo šel vedno na roke.

Banka odprta dnevno od 9. do 3. Ob sobotah tudi zvečer od 7. do 8.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK 638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slo- venski zdravnik, specialist v Pitts- burghu, ki ima 28-letno prakso v zdravljenju vseh možkih bo- lezni.

Zastruplje n je krvi zdravi v gla- sovitem 606, ki ga je izumel dr. Koler. Če imate mialgije ali mehurčke po telesu ali v grlu, ispa- danje las, bolečine v kosteh, pridite in izišitli vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se nalez.

Vse možke bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite da vam prenehu- je zdravlje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hydrosele ali vodno kilo ozdravim v 36. urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzro- čajo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri pučanju vode, ozdravim z gotovostjo.

Revmatizem, trganje, boleči- ne otkaline, arbečice, skrofile in druge kožne bolezni, ki nastane- jo vsled nečiste krvi, ozdravi- m v kratkem času, da Vam ni potrebno ležati.

Uradne ure: vsak dan od 8. ure zjutraj do 8. zvečer; v pet- kih od 8. zjutraj do 5. popold- ne; ob nedeljah od zjutraj do 2. popoldne.

SIFKARTE

za DUBROVNIK TRST, HAVRE in HAMBURG prodajamo po najpovoljnejih cenah za najsigurneje brzoparnike.

DOPREMAMO osebe iz starega kraja z malimi stroški in brez zavlačanja.

POŠILJAMO denar v domovino, ter izdajemo čeke na dolarje, ali Krone na Prvo Hrv. Šte- dionico.

ZAVARUJEMO hiše proti požaru, osebe na življenje in ponesrečbe.

NAŠ ODVETNIŠKI in javni notarski oddelek pre- vzeva tožbe, tirjatve, prevode, uknjižbe in vse v to stroko spadajoče posle tukaj in v domovini.

PRODAJEMO hiše, lote ter farme pod ugodnimi pogoji.

Za dobro postrežbo jamči.

John A. Lajevich & Co. 1137 West 18th Street. Phone: Canal 4116 Chicago, Ill.

M. Squarcy, poslovodja.

DENAR V STARO DOMOVINO

Danes pošljemo: 1,000 kron za \$ 9.00 500 lir za \$27.50 10,000 kron za 80.00 1,000 lir za 55.00

Denar pošljemo po pošti, ali bančnem draftu. Vse pošiljatve garantirane.

Anton Nemanich & Son, 1000 N Chicago St., Joliet, Ill.

MATIJA SKENDER

JAVNI NOTAR ZA AMERIKO IN STARI KRAJ

5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.

Sprejema Tožbe, dela Pooblastila, Kupne pogodbe, Potne Liste (PAŠOŠE); Iztirja dolgove tukaj in v starem kraju.

Izvršuje VSA v Notarsko stroko spadajoča dela že polnih 10 let na istem mestu.

THE DOLLAR SAVINGS BANK

BRIDGEPORT, OHIO.

GLAVNICA \$50,000.00. PREBITEK \$50,000.00.

Pod nadzorstvom države Ohio, ki je tudi naša vlagateljica. Plačujemo po 4% obresti pri hranilnih vlogah.

Posebno pozornost dajemo Inozemskemu oddelku.

Bodite previdni z denarjem!

Nalagajte ga v zanesljive banke!

Bolj kakor kdaj prej, je sedaj potreben ta opomin, kajti vsled večje množine denarja med ljudstvom delajo spekulante velike dobičke z onimi, ki jim grede na limanice.

Naš denarni zavod je zanesljiv in poznan med narodom po svoji uljudni in hitri postrežbi.

Mi plačujemo na hranilne vloge

po 3%

ki jih pripisemo k glavnici, ako jih ne dvignete.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in člani- ca federalnega rezervnega sistema.

Pri pošiljanju denarja v Jugos- lavijo bodite previdni. Nevestni mešetarji nastavljajo sedaj kro- nam visoke cene, ker se hočejo okoristiti z nevednostjo ljudstva.

Povprašajte nas za nasvet in cene, kadar želite poslati denar v staro domovino!

Ako imate doma Liberty Bonde, izpostavljene nevarnostim ognja in tatov, prinesite jih k nam ter Vam jih bomo shranili brezplačno.

Posloje, kjer so naši uradi, je naša lastnina. Odprto vsak dan izven nedelj in praznikov od 9. dop. do 3. pop.

THE JOLIET NATIONAL BANK

JOLIET, ILLINOIS Kapital \$150,000.00 Prebitek \$360,000.00

Izplačevanja denarja v starem kraju.

S tem dajemo naznanje vsem našim prijateljem in znancem, da den- ar ki je bil poslan brzopjavno dne 31. januarja je bil v starem kraju iz- plačan dne 15. februarja.

Da tem višje zadovoljimo naše odjemalce, smo odprli svoj lastni urad v starem kraju. To nam daje priliko nele, da lahko točno plaču- jemo denar v starem kraju in v najkrajšem času. Poslužite se te prilike, in pošljite denar v stari kraj potem naše banke, kjer dobite najboljšo postrežbo in najnižjo ceno.

Pošljite denar na hranilno vlogo v staro domovino. Cena kronam raste, torej ravno sedaj je še ugoden čas dokler je cena nizka. Mi vam preskrbimo vložno knjižico v najkrajšem času.

Prodajemo tudi "BANČNE ČEKE" (Drafts) na vse večje banke v Jugoslaviji. Oni naših rojakov, kateri nameravajo potovati v stari kraj naj se obrnejo do nas. Naš izvrstno urejeni "PAROBRODNI OD- DELEK" zastopa vse družbe in je v stanju hitro in ceno preskrbi in z najhitrejšimi parobrodi vsa odrediti v stari kraj.

Preskrbimo vam tudi vaše sorodnike iz starega kraja v Ameriko. Vsa pojasnila se dajajo točno in brezplačno.

1000 KRON ZA DOLL. 8.00

Nemeth State Bank,

10 E. 22nd Str. John Nemeth Pres. New York, N. Y.